

2024 M.

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

KALVARIJA
2025-03-31

TURINYS

NAUDOJAMOS SANTRAUPOS.....	3
INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ. VADOVO ŽODIS.....	4-5
I. BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS.....	5-7
II. BENDROJI VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA.....	7-9
III. DOKUMENTŲ IŠDUOTIES PASLAUGA.....	9-10
IV. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS.....	10-13
V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.....	13-15
VI. LĖŠŲ PRITRAUKIMAS IR PROJEKTŲ VYKDYMAS, SIEKIANČIUS PRAPLĖSTI PASLAUGŲ REPERTUARĄ IR TOBULINTI ESAMAS PASLAUGAS.....	15
VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYYSTĖ.....	15
VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS.....	16-20
IX. METODINĖ VEIKLA.....	20
X. DARBUOTOJAI IR PROFESIONALUMO UGDYMAS.....	21-22
XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ.....	23
XII. FINANSAVIMAS.....	23
IŠVADOS.....	23-24
PRIEDAS Nr. 1 2024 m. RENGINIAI	25-39
PRIEDAS Nr. 2 KSVB projektinė veikla	40-44
PRIEDAS Nr. 3 Kalvarijos krašto muziejaus/ informacijos centro 2024 m. veiklos ataskaita.....	45-53
PRIEDAS Nr. 4 Biudžeto ataskaita.....	1-10
PRIEDAS Nr. 5 Finansinės būklės ataskaita.....	1-31

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

AVBA – Apskričių viešųjų bibliotekų asociacija
DAISY – formatas skaityti knygą (formatas unikalus tuo, kad realiuoju laiku susieja tekstą ir garsą).
d. – diena
DB – duomenų bazė
DI – dirbtinis intelektas
ELVIS – Elektroninių Leidinių Valdymo Informacinė Sistema
EPUB - atvirojo standarto failo formatas, skirtas skaitmeninėms knygoms.
Eur – eurai
fiz. vnt. – fizinis vienetas
g. – gatvė
KSVB – Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos
kt. – kiti
LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema
m. – metai
m² – kvadratiniai metrai
mėn. – mėnuo
Nr. – numeris
pav. – pavadinimas
PDF – Atviro standarto forma
TAU – Trečiojo amžiaus universitetas
TBA – Tarpbibliotekinis abonementas
t. y. – tai yra
VRSS – Vartotojų registravimo ir statistikos sistema
žr. – žiūrėti

INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka (toliau Biblioteka) yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, veikianti informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityje ir vykdanči bibliotekinę veiklą.

Bibliotekos savininkas — Kalvarijos savivaldybė (toliau – Savivaldybė)

Kodas 188208265

Adresas: Laisvės g. 2, Kalvarija, LT-69213

Telefono Nr. +370 343 21042

Interneto svetainė: www.kalvarijosvb.lt

Elektroninis paštas: biblioteka@kalvarijosvb.lt, direktore@kalvarijosvb.lt

Direktorė Laima Karpavičienė, išsilavinimas – aukštasis universitetinis.

Bibliotekų tinklas – viešoji biblioteka ir 10 filialų.

VADOVO ŽODIS

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, vykdydama nuostatuose, 2024 m. įstaigos veiklos plane numatytas funkcijas, prisidėjo prie Kalvarijos savivaldybės 2023-2025 m. strateginio veiklos plano įgyvendinimo. Vadovaudamasi savivaldybės strateginiu tikslu: užtikrinti gyventojams aukštą kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, Biblioteka savo veiklas nuosekliai vykdė atsižvelgdama į strategijoje apibrėžtus uždavinius:

- didinti kultūros paslaugų prieinamumą, kultūros vertybių apsaugą bei sklaidą;
- remti ir skatinti kultūrinės tradicijas, iniciatyvas, bendruomenes, nevyriausybinės ir jaunimo organizacijas.

Ataskaitiniais metais veikla buvo vykdoma Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje, Kalvarijos krašto muziejuje ir 10 filialų.

Demografinė situacija kaimiškose teritorijose atsiliepia ir bibliotekų veiklai – gyventojai sensta, mokiniai mokosi miesto mokyklose, vystantis technologijoms, mažėja skaitymo poreikis. Atsižvelgiant į aplinkos, bendruomenės vystymosi pokyčius ar kitas tendencijas, buvo stengiamasi atnaujinti paslaugas, gerinti jų kokybę, pristatymą, prieinamumą. Minėtam tikslui ir papildomam lėšų pritraukimui **parengtos 6 projektinės paraiškos**. 6 projektuose biblioteka dalyvavo partnerio teisėmis.

Projektai prisidėjo prie profesionaliojo meno poreikių tenkinimo, Kalvarijos krašto patrauklumo, tautinio tapatumo, etnokultūrinio raštingumo didinimo, įveiklinant kultūros, meno srities profesionalų patirtį ir žinias. 2024 m. Jaunimo erdvėje įgyvendinti projektai buvo skirti jaunimo pilietiškumo ugdymui, paauglių psichologinio atsparumo stiprinimui, savivertės didinimui.

Ataskaitiniais metais skaitymo populiarinimas išliko tęstine ir labai svarbia veiklos dalimi. Skaitymo iššūkį „Vasara su knyga“ priėmė 222 skaitytojai. Iš jų: 138 suaugusių ir 84 vaikai. Kalvarijos socialinės globos namuose organizuoti 25 garsiniai skaitymai. Tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslauga pasinaudojo 27 skaitytojai. Populiarėja virtuali biblioteka ELVIS (Elektroninių Leidinių Valdymo Informacinė Sistema): ataskaitiniais metais išduoti 272 leidiniai. Vaikų ir jaunimo aptarnavimo erdvėje tęsėsi akcija „Klasė, kuri skaito“. 2024 m. prisijungė 11 Kalvarijos gimnazijos pradinių klasių.

Nuoseklus darbo dėka ataskaitiniais metais viešosios bibliotekos vartotojų apsilankymų skaičius siekė virš 68 tūkstančių, o dokumentų išduotis (fiziniais vienetais) savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemoje - 83264.

2024 m. Kalvarijos krašto muziejus tapo Lietuvos savivaldybių muziejų bendrijos nariu, dalyvavo Vilniuje turizmo parodoje „Adventur 2024“ bei Knygų mugėje „Pasauliu netikiu, o pasaka tikiu“, kur pristatė savo veiklą bei krašto lankytinus objektus, verslus, jų teikiamas paslaugas. Užmezgus bendradarbiavimo ryšius su žurnalo „Kelionės ir pramogos“ kūrybine grupe, buvo rengiamas informacinis straipsnis žurnalo numeriui apie Kalvarijos krašto lankytinas vietas ir teikiamas pramogų paslaugas turistams. Kitas informacinis straipsnis „Kalvarija kviečia atrasti, pažinti ir pamilti“ - paskelbtas žurnale „Moters savaitgalis“.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre pradėta teikti nauja paslauga – muziejaus audiogidas (lietuvių, lenkų, anglų kalbomis). Tai – galimybė savarankiškai susipažinti su muziejuje esančiais eksponatai, išsamiau pažinti Kalvarijos krašto istoriją, savo žinias patikrinti viktorinoje ne tik lietuviams, bet ir svečiams iš užsienio.

BENDROJI DALIS

Savivaldybės viešoji biblioteka ir jos filialai 2024 m. vartotojams suteikė galimybę nemokamai naudotis knygomis, periodiniais leidiniais, internetu. Buvo teikiamos ir mokamos dokumentų kopijavimo, spausdinimo, skenavimo ir kt. paslaugos. Bibliotekų paslaugomis naudojosi 4176 vartotojai (3145 suaugusių ir 1031 vaikai). Iš jų 3124 registruoti vartotojai pagal LIBIS sistemos METIS ataskaitą (2428 suaugę ir 696 vaikai).

Fondo kaupimas, tvarkymas, apgalvotas jo komplektavimas, atsižvelgiant į vartotojų poreikius, yra viena pagrindinių bibliotekos funkcijų. 2024-aisiais Aistiškių, Brukų, Jusevičių ir Sangrūdės bibliotekose buvo atliktas dokumentų fondo patikrinimas bei dokumentų fondo perdavimas Jungėnų, Liubavo ir Salaperaugio bibliotekose, keičiantis materialiai atsakingiems asmenims. Patikrinimų ir perdavimų metu atrinkta nemaža dalis susidėvėjusių, pasenusių knygų, kurias rekomenduota nurašyti. 2024 m. pabaigoje iš viso bibliotekų sistemos fonduose sukaupta ir saugoma 72722 fiz. vnt. dokumentų, iš kurių 59563 knygos, 12356 serialiniai leidiniai, 803 kiti dokumentai. Viso fondas papildytas 4850 naujais dokumentais. Iš fondo išimta (nurašyta) 8914 dokumentų. Vienam vartotojui teko 1,2 naujai gautų dokumentų. Fondo atsinaujinimo koeficientas – 6,6 (gautus dokumentus: iš viso fondo ir x 100). Fondo apyvartos rodiklis – 1,1 (išduotų dokumentų skaičių: iš viso fondo). Metų eigoje vartotojams išduota 83264 dokumentai.

Per metus bibliotekoje apsilankė 100881 lankytojas. Iš jų: 81881 fiziniai apsilankymai ir 19000 virtualūs apsilankymai. Pastebimas fizinių apsilankymų skaičiaus sumažėjimas filialuose (15%, lyginant su 2023 m.). Sumažėjimo priežastis - pasikeitusi parodų lankytojų skaičiavimo metodika. Organizuojant renginius bibliotekose buvo stengiamasi atkreipti lankytojų dėmesį į Valstybinių švenčių, žymių žmonių ir rašytojų sukakčių svarbą, Seimo paskelbtų metų paminėjimą. 2024 metais buvo suorganizuotos ne tik literatūrinės, bet ir įvairių menininkų darbų parodos, knygų pristatymai, susitikimai su rašytojais, meno atstovais ir kt. 2024-aisiais labai išpopuliarėjo edukaciniai užsiėmimai skirti tiek suaugusiems, tiek mažiesiems vartotojams. Viešojoje bibliotekoje buvo suorganizuotos kultūrinės, edukacinės ir pramoginės veiklos skirtos šeimoms, norinčioms turiningai leisti laisvalaikį ir stiprinti šeimos narių tarpusavio ryšį. 2024-ieji įspūdingi garsinių skaitymų organizavimu bei vedimu, Kalvarijos socialinės globos namuose (perskaityti 88 apsakymai).

Viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose per metus surengta 564 renginiai, iš kurių 283 - parodos. Organizuota 173 mokymai bei 175 edukacijos. Renginiuose metų eigoje apsilankė 7182 lankytojai, parodose - 11677, mokymuose – 1484 vartotojai ir edukacijose - 2410 dalyvių.

Knygnešių pagalba (2024 m. buvo 115 knygnešių), gyventojai naudojami bibliotekos paslaugomis. Per metus aptarnauta 170 gyventojų, išduota 4293 leidiniai.

Ataskaitiniais metais visi darbuotojai kėlė kvalifikaciją: dalyvavo mokymuose, seminaruose. Didžioji dalis mokymų vyko virtualioje erdvėje.

I. BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

Ataskaitiniais metais Kalvarijos SVB struktūra ir tinklas nepasikeitė. Jį sudarė: Viešoji biblioteka, 10 kaimo filialų, Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos išdavimo punktų neturi.

2024 m. bibliotekų tinklo prieinamumą iliustruoja 1 lentelė.

1 lentelė
Bibliotekų prieinamumas 2024 m.

Biblioteka	Bibliotekų skaičius metų pabaigoje			Bibliotekų tankumo koeficientas	Bibliotekų prieigos koeficientas	1 biblioteka vidutiniškai aptarnauja vartotojų
	Bibliotekų skaičius	Išorinis aptarnavimo punktas	Iš viso aptarnavimo punktų			
VB	1	0	0	0,2	4448	1922
Filialai	10	0	0	1,7	572	192
Sistema	11	0	0	1,1	924	380

Nestacionarus gyventojų aptarnavimas

Knygnešystės paslauga bibliotekose, kaip įprastai, naudojasi senyvo amžiaus ir negalia turintys asmenys. 2024 m. šią paslaugą į namus teikė: darbuotojai, šeimos nariai, kaimynai, socialinės darbuotojos, savanoriai, giminaičiai. Bibliotekų sistemoje jų skaičius, lyginant su 2023-aisiais, padidėjo (žr. 2 lentelę).

2 lentelė.
Nestacionarus gyventojų aptarnavimas 2022 - 2024 m.

	Nestacionarus gyventojų aptarnavimas							Knygnešystė				
	Aptarnauta gyventojų namuose skaičius			Pokytis 2023/2024 % (2 m. pokytis)	Išduota dokumentų (fiz. vnt.)			Pokytis 2023/2024 % (2 m. pokytis)	2022 m.	2023 m.	2024 m.	Pokytis 2023/2024 % (2 m. pokytis)
	2022 m.	2023 m.	2024 m.		2022 m.	2023 m.	2024 m.					
VB	38	38	24	< 37	4215	1255	957	< 24	38	30	28	< 7
F	149	137	146	>7	4107	3227	3336	>3	83	89	87	< 2
KSVB	187	175	170	< 3	8322	4482	4293	< 4	121	119	115	< 3

Bibliotekų paslaugų prieinamumas turintiesiems negalia.

- Prie Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos (AVBA) iniciatyvos „Biblioteka visiems“ prisijungė ir Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka. Šia iniciatyva siekiama, jog

bibliotekos atvertų plačiau duris skirtingų poreikių turintiems lankytojams. Asmenims, turintiems fizinę negalią sudarytos galimybės patekti į biblioteką – atnaujinant patalpas įrengtas pandusas. Taip pat bibliotekoje yra kompiuteris, pritaikytas regėjimo negalią turintiems vartotojams. Jie gali naudotis Brailio rašto spausdintuvu. Bendradarbiaujant su Kalvarijos socialinės globos namais buvo surengti 25 susitikimai, kurių metu organizuoti garsiniai skaitymai (perskaityti 88 apsakymai), meninių darbų paroda „Šventės pasiilgusioms“, šių namų paslaugų gavėjos Aldonos Elenos tapybos darbų paroda „101“

Ataskaitiniais metais bibliotekoje buvo eksponuojama socialinių paslaugų centro paslaugų gavėjų paveikslų paroda „Veltiniukų šėlionės“ (rugpjūčio- rugsėjo mėn.), rankdarbių paroda „Klėtelė stebuklėlių“ (spalio mėn.) portretų paroda „Akimirka amžinybei“ (gruodžio mėn.). Paroda „Rankų darbo magija“ buvo skirta vyresnio amžiaus žmonių savaitei (rugsėjo 30 d. - spalio 4 d.). Bibliotekoje buvo eksponuota ir Vilkaviškio vyskupijos Carito Socialinės reabilitacijos asmenų su negalia bendruomenės paslaugų – užimtumo būrelio „Aš galiu“ paroda „Improvizacija kitaip“.

Negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto skaitytojams suteikėme galimybę naudotis ELVIS (Elektroninių Leidinių Valdymo Informacine Sistema) virtualia biblioteka. Elvis fonduose saugoma tūkstančiai pavadinimų populiarių įgarsintų knygų (tarp jų – ir įgarsintos knygos, skirtos vaikams), įgarsintų žurnalų, filmų su garsiniu vaizdavimu, skaitmeninių knygų (PDF, DAISY, EPUB formatais), skaitmeninių Brailio leidinių, garso spektaklių. Ataskaitiniais metais ELVIS biblioteka pasinaudojo 5 vartotojais, jiems išduoti 272 leidiniai.

II. BENDROJI VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA

Kasmet Kalvarijos krašte mažėjantis nuolatinių gyventojų skaičius yra ilgalaikė demografinė tendencija, kurią lemia kelios pagrindinės priežastys:

- Natūralus gyventojų mažėjimas – gimstamumas išlieka mažesnis nei mirtingumas, todėl gyventojų skaičius nuolat mažėja.
- Migracija – dalis gyventojų, ypač jaunimo, emigruoja į kitas šalis ieškodami geresnių gyvenimo sąlygų ir darbo galimybių.
- Senstanti visuomenė – ilgėjanti gyvenimo trukmė ir mažėjantis gimstamumas lemia vyresnio amžiaus žmonių dalies didėjimą, o jaunų gyventojų skaičius mažėja.
- Regioninė nelygybė – gyventojai dažniau išvyksta iš mažesnių miestų ir kaimų į didmiesčius arba į užsienį, todėl kai kurios vietovės susiduria su didesniu gyventojų skaičiaus mažėjimu nei kitos.

Ši tendencija daro įtaką ne tik darbo rinkai, socialinėms paslaugoms, ekonomikai bet ir viešosioms bibliotekoms, nes mažėjantis gyventojų skaičius gali lemti mažesnę paslaugų poreikį.

2024 m., remiantis savivaldybės administracijos seniūnijų pateiktais duomenimis, gyvenamąją vietą deklaravo 138 gyventojais mažiau.

Gyventojų skaičių ir jų sutelktumą bibliotekose iliustruoja 3 lentelė.

3 lentelė
Gyventojų sutelkimas bibliotekose 2022-2024 m.

Biblioteka	Gyventojų skaičius aptarnaujamame mikrorajone			Vartotojų skaičius			Gyventojų sutelkimo procentas		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
a) Bendri gyventojų sutelktumo rodikliai									
VB	4628	4491	4448	1776	2002	2254	38	45	51
F	5973	5815	5720	1837	1638	1922	31	28	34
KSVB	10601	10306	10168	3613	3640	4176	34	35	41
b) Vaikų sutelktumo rodikliai									
VB	560	529	524	390	520	551	70	98	105
F	794	762	675	494	414	486	62	54	72
KSVB	1354	1291	1199	884	934	1031	65	61	86

Per trejus metus viešosios bibliotekos ir jos filialų bendras vartotojų skaičius padidėjo 15.58%.

Bibliotekose vartotojai skirstomi į **aktyvius** ir **unikalius**, atsižvelgiant į jų lankymosi dažnumą bei naudojamas paslaugas: **aktyvūs** bibliotekos vartotojai – tai asmenys, kurie reguliariai naudojami bibliotekos paslaugomis, skolinasi knygas, dalyvauja renginiuose ar naudojami skaityklomis bei prisideda prie jos veiklos. Registruotas **unikalus** vartotojas - vartotojas, kuris yra registruotas vieningoje Lietuvos bibliotekos informacinėje sistemoje (LIBIS) ir turi jam išduotą vartotojo pažymėjimą, suteikiantį teisę rezervuoti ir gauti panaudai į namus bibliotekos dokumentus, pratęsti jų panaudos terminą, nuotoliniu būdu naudotis prenumeruojamomis duomenų bazėmis ir pan.

Aktyvių vartotojų skaičius rodo bibliotekų sistemos paslaugų populiarumą ir lankomumo tendencijas, unikalių - padeda įvertinti bendrą bendruomenės susidomėjimą biblioteka (žr. 4 lentelėje).

4 lentelė
Vartotojų skaičius bibliotekoje 2022-2024 m. ir LIBIS duomenų bazėje 2024 m.

Biblioteka	Aktyvių vartotojų skaičius bibliotekoje			Registruotų (unikalių) vartotojų skaičius vieningoje LIBIS duomenų bazėje		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
a) Bendri gyventojų sutelktumo rodikliai						
VB	1776	2002	2254	x	x	1906
F	1837	1638	1922	x	x	1218
KSVB	3613	3640	4176	x	x	3124
b) Vaikų sutelktumo rodikliai						
VB	390	520	551	x	x	381
F	494	414	486	x	x	315
KSVB	884	934	1031	x	x	696

Didėjant vartotojų skaičiui, galima tikėtis kelių teigiamų perspektyvų viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose: didesnės bendruomenės įtrauktis, švietimo ir mokymosi galimybių, kultūrinio praturtinimo.

Svarbu atkreipti dėmesį į vaikų poreikius ir interesus, kad savivaldybės bibliotekos išliktų svarbios ir patrauklios jaunajai kartai.

Metų pabaigoje Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos kolektyvas aplankė seniausius ir ilgamečius skaitytojus, siekdamas pradžiuginti juos artėjančių švenčių proga. Kiekvienam buvo įteiktos simbolinės dovanėlės, kupinos dėkingumo ir rūpestingumo. Ši iniciatyva tapo ypatingu dėmesio ir pagarbos ženklu tiems, kurie daugelį metų puoselėjo meilę knygoms ir bibliotekai. Susitikimai buvo pripildyti nuoširdžių pokalbių, šypsenų ir prisiminimų, dar kartą primenant, kaip svarbu puoselėti žmogiškąjį ryšį.

Bibliotekų sistemos bendras apsilankymų skaičius kasmet auga (žr. 5 lentelę).

5 lentelė
2022-2024 m. apsilankymų skaičius (fiz. vnt.)

Biblioteka	Apsilankymų skaičius					Pokytis 2023/2024 m.
	Iš viso			Iš jų:		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.	Fiziniai apsilankymai	Virtualūs apsilankymai*	
a) apsilankymų skaičius iš viso						
VB	40054	48763	68563	49563	19000	>19800
F	33199	38015	32318	32318	x	< 5697
KSVB	73253	86778	100881	81881	19000	>14103
b) iš to skaičiaus vaikų (iki 14 m.) apsilankymų						
VB	15490	13421	10906	10906	x	< 2515
F	14672	16180	13768	13768	x	< 2412
KSVB	30162	29601	24674	24674	x	< 4927

Per trejus metus bendras vartotojų apsilankymų skaičius savivaldybės bibliotekų sistemoje padidėjo 37%. Tai rodo didėjančią gyventojų informuotumą ir pasitikėjimą biblioteka, didesnę paslaugų poreikį dėl migracijos bei demografinių pokyčių, efektyvesnę paslaugų teikimą, traukiantį daugiau žmonių į biblioteką.

III. DOKUMENTŲ IŠDUOTIES PASLAUGA

Per pastaruosius trejus metus (2022-2024 m.) išduotų dokumentų skaičius nežymiai mažėjo (9 %).

6 lentelė
Dokumentų išduotis (fiz. vnt.) 2022-2024 m.

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius					
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikams		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
VB	40061	38160	37012	6799	6081	6382
F	52079	45111	46252	17588	13781	13688
KSVB	92140	83271	83264	24387	19862	20070

Palyginus 2022-uosius su 2024 m., išduotų dokumentų skaičių vietoje padidėjo 5.29% (žr. 7 lentelę).

7 lentelė
Dokumentų išduotis (fiz. vnt.) į namus ir vietoje 2022-2024m.

Biblio- teka	Išduotų dokumentų skaičius						Išduotų į namus dokumentų procentas		
	Į namus			Vietoje			2022 m.	2023 m.	2024 m.
	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.			
a) Bendri dokumentų išduoties rodikliai									
VB	29198	29230	28401	10863	8930	8611	73	77	77
F	46962	35890	38037	5117	9221	8215	90	80	82
KSVB	76160	65120	66438	15980	18151	16826	83	78	80
c) Dokumentų išduoties vaikams rodikliai									
VB	5384	5020	5565	1415	1061	817	79	83	87
F	16296	11289	11809	1292	2492	1879	93	82	86
KSVB	21680	16309	17374	2707	3553	2696	89	82	87

Džiugu, kad kiekvienais metais vis daugiau bibliotekos skaitytojų dalyvauja Lietuvos viešosios bibliotekos skaitymo skatinimo programoje, kurios tikslas – plėsti skaitytojų ratą ir ugdyti kūrybingus, kritiškai mąstančius, pilietiškai atsakingus, išsilavinusius, atvirus pasauliui ir pagrindines vertybes gerbiančius visuomenės narius. Savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose nuo 2024 m. birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. sėkmingai buvo organizuojamas skaitymo iššūkis „Vasara su knyga“, kuris kvietė pasimatuoti skaitymą ir knygą. Šioje skaitymo programoje iš viso dalyvavo 222 savivaldybės bibliotekų lankytojai. Iš jų: 138 suaugę ir 84 vaikai. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje suaugusiųjų grupėje iššūkį priėmė 47 skaitytojai, kurie perskaitė 235 knygas ir įveikė visas 5 užduotis. Vaikų grupėje iššūkį priėmė 15 skaitytojų, kurie perskaitė 75 knygas. Šiame iššūkyje dalyvavo ir 160 kaimo bibliotekos vartotojų įveikė visas užduotis (iš jų: 91 suaugę ir 69 skaitytojai vaikai). Jie perskaitė 800 knygų (iš jų: suaugę – 455; skaitytojai vaikai - 345).

IV. KULTŪRINĖS, EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS (Renginių apžvalgą žr. 1 priede).

Organizuojant renginius bibliotekose buvo stengiamasi atkreipti lankytojų dėmesį į Valstybinių švenčių, žymių žmonių ir rašytojų sukakčių svarbą, Seimo paskelbtų metų paminėjimą. 2024 metais buvo suorganizuotos ne tik literatūrinės, bet ir įvairių menininkų darbų parodos, knygų pristatymai, susitikimai su rašytojais, meno atstovais ir kt. 2024-aisiais labai išpopuliarėjo edukaciniai užsiėmimai skirti tiek suaugusiems, tiek mažiesiems vartotojams. Viešojoje bibliotekoje buvo suorganizuotos kultūrinės, edukacinės ir pramoginės veiklos skirtos šeimoms, norinčioms turiningai leisti laisvalaikį ir stiprinti šeimos narių tarpusavio ryšį.

8 lentelėje pateiktas bendras renginių skaičius.

8 lentelė
Bibliotekos organizuotų renginių skaičius 2022-2024 m.

Vyko	Renginių iš viso			iš to skaičiaus								
				Žodiniai			Kompleksiniai			Vaizdiniai		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
a) Bendri renginių rodikliai												
VB	467	510	267	259	325	138	78	70	14	130	115	115
F	403	404	297	173	171	86	53	78	43	177	155	168
KSVB	870	914	564	432	496	224	131	148	57	307	270	283
b) Renginių vaikams rodikliai												
VB	151	172	57	73	95	13	38	38	5	40	39	39
F	159	195	128	84	96	50	26	42	24	49	57	54
KSVB	310	367	185	157	191	63	64	80	29	89	96	93

*Renginių skaičius be mokymų ir edukacijų nuo 2024 m.

2022-2024 m. apsilankymus renginiuose iliustruoja 9 lentelė.

9 lentelė
Renginių lankytojų skaičius 2022-2024 m.

Vyko	Renginių lankytojų skaičius		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.**
a) Bendri renginių rodikliai			
VB	18862	24498	4710
F	17274	15161	2472
KSVB	36136	39659	7182
b) Renginių vaikams rodikliai			
VB	6724	7091	646
F	6399	6567	1024
KSVB	13123	13658	1670

2024 m. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų renginių lankytojų skaičių lėmė apskaitos pokyčiai, nes iki 2023 m. lankytojai buvo skaičiuojami kartu: renginiai + mokymai + edukacijomis + parodų lankytojai. Tačiau nuo 2024 m., pasikeitus LIBIS naujai statistinių duomenų surinkimo sistemai, renginių - mokymų - edukacijų - parodų lankytojai skaičiuojami atskirai.

Bibliotekose organizuojamos parodos skatina skaitymą, ugdo kritinį mąstymą, stiprina bendruomeniškumą ir net pritraukia naujus lankytojus.

10 lentelė vaizduoja parodų lankomumo duomenis 2022–2024-aisiais.

10 lentelė.

Bibliotekos organizuotų 2022-2024 m. parodų lankytojų skaičius*

Vyko	Parodų lankytojų skaičius*		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.**
a) Bendri renginių rodikliai			
VB	13033	16255	7081
F	13667	12674	4596
KSVB	26700	28929	11677
b) Renginių vaikams rodikliai			
VB	5083	4474	1558
F	5412	5395	1932
KSVB	10495	9869	3490

*Šis rodiklis skaičiuojamas vadovaujantis Darbuotojų visuotiniame susirinkime, priimtu 2024-12-11 Metodiniu sprendimu.

Svarbu paminėti, kad dėl naujos parodų lankytojų skaičiavimo formulės 2024 m. pasikeitė ir parodų lankytojų skaičius.

Per pastaruosius trejus metus bendras edukacinių renginių skaičius padidėjo 73%, jų lankytojų skaičius – 120%. 2022-2024 m. edukacinių renginių ir lankytojų skaičius pateiktas 11 lentelėje.

11 lentelė

Edukacinių renginių lankytojai 2022-2024 m.

Vyko	Edukacinių renginių skaičius			Edukacinių renginių lankytojai		
	VB	F	KSVB	VB	F	KSVB
c) Bendri renginių rodikliai						
2022 m.	58	43	101	747	349	1096
2023 m.	103	77	180	1573	656	2229
2024 m.	104	71	175	1676	734	2410
Pokytis 2023/2024 m.	>1	< 6	< 5	>103	>78	>181
d) Renginių vaikams rodikliai						
2022 m.	20	22	42	309	180	489
2023 m.	83	49	132	1245	425	1670
2024 m.	83	44	119	1354	433	1646
Pokytis 2023/2024 m.	0	< 5	< 13	< 32	>8	< 24

Mokymai gyventojams ir bibliotekos vartotojams

Nemokami skaitmeninio raštingumo mokymai bibliotekoje – puiki galimybė visiems, norintiems įgyti ar patobulinti technologines žinias. Mokymų metu dalyviai mokomi naudotis kompiuteriu, išmaniaisiais įrenginiais ir internetu. Daug dėmesio buvo skiriama praktiniams įgūdžiams – nuo elektroninio pašto kūrimo iki informacijos paieškos internete. Mokymai pritaikyti tiek pradedantiesiems, tiek pažengusiems vartotojams. Juos vedantys bibliotekos darbuotojai, užtikrina patogią ir draugišką mokymosi aplinką. Dalyvavimas yra visiškai nemokamas, o registracija paprasta – tereikia kreiptis į savo biblioteką. Tai puiki proga ne tik išmokti naujų dalykų, bet ir sutikti bendraminčių. Skaitmeninio raštingumo įgūdžiai atveria daugiau galimybių kasdieniame gyvenime ir darbe. 2024 metais surengti 173 mokymai.

Štai keletas skaitmeninio raštingumo mokymų temų, kurios buvo aktualios bibliotekos lankytojams:

- Elektroninės paslaugos internete – tai paslaugos, teikiamos naudojant skaitmenines technologijas, kurios leidžia patogiai ir greitai tvarkyti kasdienes reikalus neišeinant iš namų. Lietuvoje plačiai naudojamos tokios el. paslaugos kaip el. bankininkystė, „Sodra“, e. sveikata ir kitos.
- Saugus apsipirkimas internete. Kodėl yra labai svarbus apsaugoti savo asmens duomenis, finansinę informaciją ir kaip išvengti sukčiavimo.
- Mokymai apie naudojimąsi socialiniais tinklais. Dalyviai išmoksta kurti patrauklų turinį, valdyti paskyras bei saugiai bendrauti internete.
- Informacijos ištekliai ir paieška internete. Dalyviai sužino, kaip kritiškai vertinti informacijos patikimumą ir naudotis patikimais šaltiniais.
- Kaip naudotis išmaniaisiais įrenginiais. Šių mokymų metu lankytojai sužino, kaip naudotis pagrindinėmis išmaniųjų telefonų, planšečių ir išmaniųjų laikrodžių funkcijomis ir kaip jas pritaikyti kasdieniams poreikiams bei spręsti dažniausiai pasitaikančias problemas.

12 lentelė.

2024 m. bibliotekoje vartotojams organizuotų mokymų skaičius ir lankomumas

Vartotojams organizuoti mokymai ir edukacijos												
Mokymų skaičius	Iš jų: Medijų ir informacinio raštingumo						Mokymų dalyvių skaičius			Iš jų: Medijų ir informacinio raštingumo		
	VB	F	SVB	VB	F	SVB	VB	F	SVB	VB	F	SVB
2024	126	47	173	67	47	114	1377	107	1484	76	107	183

V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA

Siekdama patenkinti kintančius bendruomenės narių poreikius, KSVB nemažai dėmesio skiria elektroninių paslaugų užtikrinimui – prieigai prie interneto, interneto svetainės palaikymui, elektroninio katalogo funkcionavimui, prieigai prie prenumeruojamų užsienio ir Lietuvos duomenų bazių (toliau – DB).

2021 m. kardinaliai atnaujinta Lietuvos integralios bibliotekų informavimo sistemos (LIBIS) programinė įranga, šiuo metu naudojama v.6.1.10.0. versija. Visų LIBIS bibliotekų duomenys perkelti į modernizuotą sistemą <https://bit.ly/34Z5wyg>. Kiekvienais metais atliekami programinės įrangos naujinimai, sistema tampa funkcionalesnė: sutvarkyta automatiškas el. pranešimų siuntimas, papildyta dokumentų visuminės apskaitos ir bendrosios apskaitos konfigūracija, įdiegtas naujas TBA funkcionalumas. Kartu su LIBIS modernizuojamas ir portalas www.ibiblioteka.lt, kuriuo naudojasi vartotojai, užsakydami ir rezervuodami leidinius suvestiniame elektroniniame kataloge.

Bibliografinės užklauskos.

Viena iš svarbesnių veiklos sričių – lankytojų informavimas, atsakymai į informacines užklauskas. Atskaitiniais metais sulaukta klausimų apie vaistažoles, sveiko gyvenimo būdą. Nemaža dalis užklauskų gauta apie Kalvarijos kraštą. Pasikartojo užklauskos apie keliones, Lietuvos istoriją.

Bibliotekų sistemoje pastebimas 35,2% užklausų skaičiaus sumažėjimas per trejus metus rodo esminius pokyčius vartotojų elgsenoje, informacijos paieškos metoduose ir bibliotekų paslaugų naudojime. Šių rodiklių mažėjimą galėjo lemti daugelis priežasčių – tai skaitmeninių technologijų įsigalėjimas, dirbtinis intelektas (DI), automatizuotos užklausos, mažėjantis studentų ir tyrėjų skaičius, patobulintos paieškos sistemos, skaitmeninės kartos augimas ir daugelis kitų.

2022–2024 m. bibliografinių užklausų gavimo ir įvykdymo pokyčiai iliustruojami 13 lentelėje.

13 lentelė

Bibliografinių užklausų 2022 - 2024 m. palyginimas pagal gavimą ir įvykdymą

Metai	Užklausos								
	2022			2023			2024		
	VB	F	KSVB	VB	F	KSVB	VB	F	KSVB
Gauta užklausų	3436	4494	7930	1649	4217	5866	1451	3686	5137
Įvykdyta užklausų	3403	4429	7832	1625	4147	5772	1451	3640	5091

Nepaisant užklausų skaičiaus mažėjimo, jų įvykdymo rodiklis išliko itin aukštas. 2024 m. pasiektas aukščiausias įvykdymo procentas – 99,1%.

Užklausų mažėjimas nėra vien tik neigiamas reiškinys – tai gali reikšti geresnę informacijos prieinamumą, efektyvesnius paieškos įrankius ir besikeičiančius vartotojų poreikius.

Naudojimasis interneto paslaugomis. Socialinių tinklų naudojimas.

Kiekvienam KSVB darbuotojui yra įsteigta kompiuterizuota darbo vieta su prieiga prie interneto. Lankytojai gali naudotis internetu, laikydamiesi nustatytų naudojimosi kompiuteriais ir internetu taisyklių. Interneto paslauga yra nemokama.

Remiantis Vartotojų registracijos ir statistikos sistemos (VRSS) duomenimis, matyti, kad interneto seansų bei unikalių vartotojų skaičius šiek tiek sumažėjo. Nepaisant to, bibliotekoje užtikrinama greita ir nemokama „Wi-Fi“ prieiga, leidžianti lankytojams lengvai prisijungti prie interneto naudojant savo išmaniuosius telefonus ir kitus mobiliuosius įrenginius be jokių papildomų išlaidų. Tokia paslauga skatina didesnę lankytojų srautą ir aktyvesnę bibliotekos paslaugų naudojimą. 14 lentelėje pateikti 2022-2024 m. vartotojų registracijos ir statistikos duomenis (VRSS) interneto seansų, unikalių vartotojų bei naudojimosi socialiniais tinklais skaičius.

14 lentelė

Naudojimasis vieša interneto prieiga ir socialiniais tinklais 2022- 2024 m.

Biblioteka	Viešos interneto Prieigos (VIP) vietų skaičius			Unikalių VIP vartotojų skaičius			VIP kreipčių (seansų) skaičius			Naudojimasis socialiniais tinklais					
										Sekėjai			Peržiūros		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
VB	29	29	30	342	501	378	81 442	106 235	83930	2409	2579	2804	x	x	374072
F	30	30	30	269	339	371	10 940	7 473	8007	x	x	5791	x	x	77218
VBS	59	59	60	611	840	749	92 382	113 708	91937	x	x	8595	x	x	451290

Bendruomenės nariams informacija apie bibliotekos struktūrą, teikiamas paslaugas, naujai gaunamus leidinius, vykstančius renginius ir kt. talpinama KSVB socialinio tinklo Facebook puslapyje: KSVB <https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/>. 2024-aisiais metais paskelbti 445 įrašai.

Bibliotekos renginių akimirkos užfiksuotos nuotraukose, kurios kaupiamos ir saugomos virtualiuose albumuose. Informacija apie renginius pateikiama įvairiuose skelbimuose, lankstinukuose, kvietimuose.

VI. LĖŠŲ PRITRAUKIMAS IR PROJEKTŲ VYKDYMAS, SIEKIANT PRAPLĖSTI PASLAUGŲ REPERTUARĄ IR TOBULINTI ESAMAS PASLAUGAS

Kalvarijos savivaldybės bibliotekose įgyvendinami projektai turi reikšmingą poveikį krašto bendruomenei ir bibliotekos lankytojams. Parengtos 6 projektų paraiškos, 6 projektuose biblioteka dalyvavo partnerio teisėmis.

2024 m. projektinė veikla savivaldybės bibliotekose stiprina kultūrinę tapatybę, motyvavo vartotojus skaityti daugiau lavinti jų kritinį mąstymą bei subūrė bendruomenę ir mažino socialinę atskirtį. Projektai prisidėjo prie profesionaliojo meno poreikių tenkinimo, Kalvarijos krašto patrauklumo, tautinio tapatumo, etnokultūrinio raštingumo didinimo, įveiklinant kultūros, meno srities profesionalų patirtį ir žinias. 2024 m. Jaunimo erdvėje įgyvendinti projektai buvo skirti jaunimo pilietiškumo ugdymui, paauglių psichologinio atsparumo stiprinimui, savivertės didinimui.

Detalesnę informaciją apie projektus žiūrėti **Priede Nr. 2**.

VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYSTĖ

Apie svarbiausius 2024 metų KSVB įvykius, renginius ir kitą veiklą informacija buvo skelbiama viešosios bibliotekos svetainėje <https://kalvarijosvb.lt/>, socialinio tinklo Facebook puslapyje <https://bit.ly/3JN5Ejn>. Kalvarijos savivaldybės administracijos www.kalvarija.lt, Sūduvos regiono naujienų <https://suduvosgidas.lt/>, Regioninių naujienų platformos Etaplus www.etaplus.lt, laikraščio „Suvalkietis“ www.suvalkietis.lt internetiniuose portaluose. Laikraštyje „Suvalkietis“ taip pat nuolat skelbiama informacija apie KSVB veiklą, renginius, parodas.

10 kaimo padalinių savo bibliotekų socialinio tinklo Facebook puslapiuose, viešino informaciją apie naujai gautas knygas, organizuojamus renginius, vykdomas veiklas.

KSVB 2024 m. bendradarbiavo su Kalvarijos meno mokykla, Kalvarijos Globos ir užimtumo centru, Kalvarijos savivaldybės kultūros centru, Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetu, Kalvarijos gimnazija, Kalvarijos literatų klubu „Rasa“.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Jaunimo savanorišką tarnybą atliko 2 savanoriai. Jos metu susipažino su biblioteka ir turėjo galimybę įsitraukti į vykdomas veiklas: renginių organizavimas, edukacijos, fondo tvarkymas, informacijos viešinimas, projektų veiklos. Socialinę-pilietinę veiklą atliko 34 Kalvarijos gimnazijos ir Marijampolės „Žiburėlio“ mokyklos – daugiafunkcinio centro moksleiviai, kurie iš viso savanoriavo 208 valandas.

VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS

Dokumentų fondas.

Kalendoriniais metais viešųjų bibliotekų fondų komplektavimas vyko vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų dokumentams įsigyti ir valstybės biudžeto dotacijos, skiriamos savivaldybių biudžetams savivaldybių viešosioms bibliotekoms dokumentams įsigyti, 2024 metams paskyrimo“. Šiame dokumente, kaip ir kasmet, rekomenduojama ne mažiau kaip 15% skirtos dotacijos panaudoti Lietuvos autorių grožinės literatūros kūriniais, „Metų knygos“ rinkimuose dalyvaujantiems leidiniams bei kitiems skaitymo skatinimo iniciatyvoms atrinktiems leidiniams įsigyti.

2024 m. Kultūros ministerija dokumentams skyrė 18 452 Eur, t. y. 1 388 Eur daugiau nei 2023 m. Už šias lėšas buvo įsigyta 1 490 fizinių vienetų dokumentų, iš viso 818 pavadinimų, iš kurių 719 – nauji leidinių pavadinimai. Knygos buvo įsigytos iš 14 leidyklų, 2 fizinių asmenų bei 1 knygu platintojo.

Papildomai gauti dokumentai

2024 m. bibliotekų fondai buvo papildyti dokumentais ir iš kitų šaltinių: per paramą, dovanas, perdavimus, vietoje pamestų leidinių ir kt.

- **Paramos būdu gauti leidiniai:** Labdaros ir paramos fondas *Švieskime vaikus* skyrė **315 vnt.** vaikų knygų (vertė – 280,85 Eur), Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla dovanavo **48 vnt.** (vertė – 240,87 Eur).
- **Dokumentų perdavimai:** Lietuvos audiosensorinė biblioteka – **5 vnt.** (vertė – 25,80 Eur), Valstybinė lietuvių kalbos komisija – **3 vnt.** (vertė – 33,89 Eur), Kauno apskrities viešoji biblioteka – **77 vnt.** (vertė – 562,06 Eur).
- **Dovanos iš organizacijų:** VšĮ *Pamėginčius* bibliotekoms dovanavo **43 vnt.** leidinių (vertė – 141,46 Eur), Kauno apskrities viešoji biblioteka papildomai perdavė **7 vnt.** (vertė – 242,20 Eur), Lietuvos loterijų asociacija – **6 vnt.** (vertė – 6,00 Eur).
- **Kiti dokumentai:** Vartotojų vietoje prarastų dokumentų buvo gauta **136 vnt.** (vertė – 711,29 Eur), Iš kitų šaltinių – **268 vnt.** (vertė – 1 917,33 Eur).

Periodikos prenumerata: 2024 m. savivaldybė periodikos prenumeratai skyrė **6 174,59 Eur.**

15 lentelė

2022-2024 m. savivaldybės viešųjų bibliotekų lėšos dokumentams įsigyti

Metai	Skirta lėšų Eur					Skirta lėšų 1 gyventojui Eur				
	Iš viso	iš to skaičiaus				Iš viso	iš to skaičiaus			
		Kultūros ministerija	Savivaldybė	Parama	Kita		Kultūros ministerija	Savi valdybė	Parama	Kita
2022	26234,72	17824,00	5443,65	158,44	2808,63	2,47	1,68	0,51	0,01	0,00
2023	25528,11	17064	5489,00	145,37	2829,74	2,2	1,66	0,53	0,01	0,35
2024	28 619,53	18 452	6 035,98	521,72	3609,83	2,78	1,79	0,59	0,05	0,00
Skirtumas 2023/2024%	>12,11	>8.13	>9,97	>258.89	>27,57	>26.36	>7.83	>11.32	>400	0

2024 m. bibliotekoms užprenumeruota 1 908 fiz. vnt. periodinių leidinių (57 pavadinimai), iš kurių 3 – nauji. Iš jų: žurnalai – 1 888 fiz. vnt., 51 pavadinimas (iš jų 3 nauji); laikraščių komplektai – 28 fiz. vnt., 6 pavadinimai.

Per metus suformuota 68 bendrieji dokumentų paskirstymo aktai, parengta 400 gavimo aktų, iš jų: Viešajai bibliotekai – 86, filialams – 314 aktų.

Fondo apimtis

16 lentelė.

Dokumentų fondo kaita 2022-2024 m., fiziniai vienetai

	Fondo apimtis metų pabaigoje			Pokytis 2023/2024 m. (>;<)		2024 m. I gyventojui tenka dokumentų	2024 m. I vartotojui tenka dokumentų	2024 m. I 1 000 gyventojų tenka dokumentų
	2022	2023	2024	Vienetai	Procentai	ų	ų	ų
VB	24939	24187	24118	< 69	< 0,29	5	11	24
F	54401	52599	48604	< 3995	< 7,6	8	25	48
KSVB	79340	76786	72722	< 4064	< 5,29	7	17	72

Dokumentų fondo papildymas (dokumentų įsigijimas)

2024 metais knygų rinka pasižymėjo gausiu naujų leidinių asortimentu, pritraukiančiu įvairių žanrų skaitytojus. Bibliotekoms knygos buvo perkamos atsižvelgiant į skaitytojų poreikius, literatūrinės tendencijas ir turimas lėšas. Jų gautį, pokyčius iliustruoja 17 lentelė.

17 lentelė.

Aprūpinimas naujais dokumentais 2022-2024 m., fiziniai vienetai

	Gauta dokumentų			Pokytis 2023/2024m. (>;<)		I gyventojui tenka dokumentų		
	2022	2023	2024	Vienetai	Procentai	2022	2023	2024
VB	2113	1570	1805	>235	>15	0,5	0,35	0,4
F	3117	3122	3045	< 77	< 2,5	0,5	0,5	0,5
KSVB	5230	4692	4850	>158	>3,4	0,5	0,5	0,5

Kalvarijos savivaldybės bibliotekų dokumentų fondų atnaujinimo procesas vyksta gana lėtai ir tai galimai įtakoja:

- **Finansavimo trūkumas** – Viešosios bibliotekos dažniausiai priklauso nuo savivaldybių, valstybės ar rėmėjų skiriamų lėšų. Kadangi biudžetai dažnai yra riboti, naujų knygų įsigijimas vyksta lėčiau.
- **Dovanojimai ir rėmėjų indėlis** – Dalį naujų knygų bibliotekoms dovanoja įvairūs asmenys ir institucijos. Kita dalis gaunama iš rėmėjų pagal jų parengtus projektus, tačiau šie procesai vyksta periodiškai, o ne nuolat.

Nepaisant šių iššūkių, savivaldybės viešoji biblioteka, turinti 10 filialų, kasmet atnaujinama dokumentų fondus pagal turimas galimybes.

Informacijos ir Kraštotyros fondai

Bendruosiuose bibliotekų dokumentų fonduose, be mokslinės ir grožinės literatūros, kaupiami ir informaciniai bei kraštotyriminiai leidiniai. Šie spaudinių fondai yra esminė bibliotekų dalis, užtikrinanti žinių kaupimą, saugojimą ir sklaidą. Informaciniai ir kraštotyros fondai suteikia

naudotojams prieigą prie įvairių informacijos šaltinių, apimančių tiek bendrąsias temas, tiek su mūsų regionu susijusią medžiagą.

Bibliotekų **Informacijos fondas** apima įvairių tipų dokumentus, tokius kaip knygos, periodiniai leidiniai, elektroniniai ištekliai ir kiti informacijos šaltiniai, skirti patenkinti vartotojų informacinius poreikius. 2024 m. šį fondą sudarė beveik 2000 tūkstančiai fiz. vnt. leidinių (žr. 18 lentelę).

18 lentelė

Informacinių leidinių fondas (fiz. vnt.) 2024 m.

	<i>Informacinių leidinių fondas Papildytas 2024 m. fiz. vnt.</i>	<i>Informacinių leidinių fondo dydis 2025 m. pradžiai fiz. vnt.</i>
VB	4	1016
F	4	971
KSVB	8	1987

Bibliotekų **Kraštotyros fondai** yra skirti kaupti, sisteminti ir saugoti informaciją apie mūsų regiono istoriją, kultūrą, gamtą ir žymius asmenis. Šie fondai apima įvairius dokumentus: teminius bei personalijoms skirtus aplankus apie žymius krašto žmones, vietas, bažnyčias, vietovardžius, architektūros paminklus, piliakalnius, dvarus ir kt.

2024 m. pradžioje bibliotekų **kraštotyros fondas** sudarė 3,49% viso bibliotekų fondo. Ataskaitiniais metais šis fondas buvo papildytas 36 leidiniais (žr. 19 lentelę).

19 lentelė

Kraštotyros dokumentų fondas (fiz. vnt.) 2024 m.

	<i>Kraštotyros fondo dydis 2024 m. pradžiai</i>	<i>2024 m. kraštotyros fondas papildytas</i>	<i>Kraštotyros fondo dydis 2025 m. pradžiai</i>
VB	1245	19	1264
F	1291	17	1308
KVBS	2536	36	2572

Tiek informacijos, tiek kraštotyros fondai yra svarbūs bibliotekų elementai, padedantys išsaugoti ir skleisti žinias bei kultūrinį paveldą, taip prisidedant prie visuomenės švietimo ir regioninės tapatybės stiprinimo.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos **Rankraščių fondas** yra labai mažas. Jį sudaro 11 fiz. vnt.

Senų spaudinių fondas. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje yra registruota (neįtraukta į bendrąją apskaitą) ir saugoma asmeninės bibliotekos miesto garbės piliečių: gydytojo Henriko Sinkaus, klebono Juozo Mioldažio bei kitų kalvarijiečių dovanoti leidiniai. Šios dovanos viešajai bibliotekai – reikšmingas indėlis į krašto kultūros, švietimo ir informacijos sklaidą.

Fondas turintiems regėjimo negalią. Dokumentų fondo, skirto regėjimo negalią turintiems naudotojams, bibliotekose nėra. Tačiau negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto skaitytojams 2024-aisiais buvo suteikta galimybė naudotis ELVIS (Elektroninių Leidinių Valdymo Informacine Sistema) virtualia biblioteka.

Dokumentų nurašymas

2024 m. bibliotekų sistemoje buvo suformuota 77 nurašymo aktai.

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir 2024-aisiais bibliotekų sistemos dokumentų fondas nurašomas dėl šių pagrindinių priežasčių:

- *Fizinis nusidėvėjimas* – Ataskaitiniais metais iš bibliotekų dokumentų fondo buvo atrinktos susidėvėjusios, suplėšytos, sugadintais viršeliai, bei sulietos ir sunkiai įskaitomos knygos, kurios nebeatitiko kokybės standartų ir buvo pašalintos iš fondų.
- *Turinio pasenimas* – peržiūrimi bibliotekos fondai ir atrenkamos nebeaktualios knygos (ypač mokslo, teisės, medicinos ar technologijų srityse, kur informacija nuolat atnaujinama) bei periodiniai leidiniai.
- *Praradimai* – Kiekvienais metais pasitaiko atvejų, kai skaitytojai pradangina kai kurias knygas arba išvyksta gyventi kitur ir negrąžina.

20 lentelė.

Dokumentų nurašymo priežastys 2022-2024 m., (fiz. vnt)

Metai	Nurašyt a iš viso	iš to skaičiaus				
		Susidėvėj usių	Pasenusių turiniu	Perduotų mainams	Vartotojų prarastos	Kitos priežastys
2022 m.						
VB	2522	1538	907	x	77	0
F	8389	5452	2908	x	29	0
KSVB	10911	6990	3815	x	106	0
2023 m.						
VB	2322	1319	922	x	81	0
F	4924	2428	2282	x	214	0
KSVB	7246	3747	3204	x	295	0
2024 m.						
VB	1874	929	899	x	46	0
F	7040	4867	2005		168	0
KSVB	8914	5796	2904	x	214	0
Skirtumas 2023/2024m., %	> 23	> 55	< 9	x	< 27	0

Nurašomų dokumentų kiekio padidėjimui galėjo turėti įtakos keturiuose filialuose atlikti dokumentų fondo patikrinimai, kurių metu buvo siūloma nurašyti susidėvėjusius (sugadintus, suplyšusius).

2024 m. vartotojų prarastų dokumentų skaičius sumažėjo. Tai rodo, kad skaitytojai tampa atsakingesni, pareigingesni.

Pagal nurašymo priežastį, pasenusių turiniu dokumentų skaičius nuosekliai mažėjo: 2023 m. jų nurašyta 611 mažiau nei 2022 m., o 2024 m. – dar 300 mažiau.

Dokumentų fondo apsauga

Fondo apsaugą reglamentuoja Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas, kiti teisės aktai.

2024 m. savivaldybės bibliotekose vyko dokumentų fondo perdavimai/patikrinimai keičiantis materialiai atsakingiems bibliotekos darbuotojams. Jų metu buvo:

- Išsiaiškinta apie trūkstamus dokumentus ir nustatyta, kurie leidiniai pamesti, sugadinti ar negražinti.
- Patikrinta ar knygos tinkamai išdėstytos pagal katalogavimo ir sisteminimo taisykles.
- Įvertinta dokumentų būklė ir nuspręsta dėl jų nurašymo.

Ataskaitiniais metais vyko trys dokumentų fondo perdavimai, keičiantis materialiai atsakingiems darbuotojams už fondus (Jungėnų, Liubavo ir Salaperaugio filialuose).

2024-aisiais Sangrūdodos, Brukų, Aistiškių, Jusevičių filialuose buvo atlikti keturi dokumentų fondo patikrinimai.

Kiekvienais metais vyksta darbas su skaitytojais-skolininkais. 2024 m. bibliotekų darbuotojai įvairiais būdais ragino vartotojus gražinti bibliotekos dokumentus: skambindami telefonu, siųsdami pranešimus el. paštu arba siūlydami palikti leidinius viešosios bibliotekos knygų gražinimo dėžėje, esančioje Laisvės g. 2, jiems patogiu metu.

Dokumentų fondo cirkuliacija didinant dokumentų prieinamumą (TBA)

Tarpbibliotekinio abonemento (TBA) pagalba tęsimas bendradarbiavimas su kitomis bibliotekomis, kurios skolino dokumentus ar straipsnių kopijas bibliotekai. Taip mūsų vartotojai turėjo didesnę galimybę gauti norimą leidinį. 2024 m. kitoms bibliotekoms išsiųsti 53 dokumentai, o iš jų gauti 46 dokumentai. Šia paslauga pasinaudojo 27 bibliotekos skaitytojai. O iš kitų bibliotekų gavome 33 užklausas, jiems išsiuntėme 25 dokumentus.

2024 m. vyko dokumentų vidaus cirkuliacija tarp bibliotekos padalinių ir viešosios bibliotekos.

IX. METODINĖ VEIKLA

Kasmet vykdoma metodinė veikla – tai nuoseklus ir sistemingas darbas, skirtas bibliotekų veiklos tobulinimui, darbuotojų kvalifikacijos kėlimui ir paslaugų kokybės gerinimui.

Metodinė pagalba filialams buvo teikiama individualiomis konsultacijomis (žodžiu, elektroninėmis priemonėmis, vykstant į konkrečius filialus), organizuojant mokymus, vykdant dokumentų fondų patikrinimus, stebėseną, rengiant ir platinant metodines rekomendacijas. Ataskaitiniais metais filialuose apsilankyta apie 29 kartus, elektroninėmis priemonėmis buvo teikiama metodinė pagalba 274 kartus.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje organizuoti 6 darbuotojų pasitarimai. Juose buvo analizuota bibliotekų darbo apskaitos dokumentai, kuriuose atsispindėjo kiekybiniai statistikos duomenų pokyčiai (vertinant vartotojų apsilankymus, išduotų dokumentų skaičių ir kt.), supažindinta su naujausia profesine literatūra, ieškota problemų sprendimo būdų, dalintasi gerąja patirtimi.

X. DARBUOTOJAI IR PROFESIONALUMO UGDYMAS

2024 m. Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose darbuotojų skaičius detaliam pavaizduotas 21 lentelėje.

21 lentelė
Darbuotojų skaičius 2024 m.

Biblioteka	Iš viso darbuotojų	Profesionalių bibliotekininkų							
		Iš viso	Iš jų dirbančių		Su aukštuoju išsilavinimu		Su aukštesniuoju išsilavinimu		Su kitu išsilavinimu iš viso
			Visą dieną	Ne visą dieną	Iš viso	Bibliotekini	Iš viso	Bibliotekini	
						Iš viso		Iš viso	
VB	16	10	10	0	4	3	4	2	0
F	12	11	0	11	0	0	9	3	2
KSVB	28	21	10	12	4	3	13	4	4

2024 m. savivaldybės viešosios bibliotekos visi darbuotojai aktyviai dalyvavo: konferencijose, kvalifikacijos tobulinimo kursuose, profesiniuose mokymuose, kultūrinėse-pažintinėse-educacinėse kelionėse, paskaitose, profesiniuose susitikimuose ir kt. informaciniuose renginiuose, gilino ir plėtė savo žinias (žr. 22 lentelę).

22 lentelė
Kvalifikacijos kėlimas 2024 m.

Biblioteka	Darbuotojų (unikalių) kėlusią kvalifikaciją skaičius	Kvalifikacijos kėlimo kartai	Vidutinis kartų skaičius tenkantis 1 bibliotekos specialistui
VB	14	52	5,2
F	8	56	5,6
KSVB	22	108	5,4

Mokymų temos labai įvairios: „Menas keisti pasaulį: socialinis poveikis ir jo matavimas kultūros sektoriuje“, „2023 m. vaikų ir paauglių literatūros tendencijos Lietuvoje“, „Kūriniai, kuriais nebepreraišoma ir jų naudojimo sąlygos“ (auditoriniai), Kibernetinės higienos mokymai, „Garso įrašų paieška portale epaveldas.lt“, „Knygų pasaulio naujienos: naujos knygos ir žanrai“, Kaip elgtis ekstremalioje situacijoje?, „Instrukcija apie mokymosi aplinką“, „Saugūs edukaciniai renginiai vaikams ir jaunimui“, „Emocinė gerovė organizacijose. Baubukų išvairo iššūkis“, „Naujausia vaikų ir paauglių literatūra“, Asmeninis efektyvumas: laiko valdymas, „Atsparumas neapibrėžtume“, „Streso valdymas“, „Saugūs edukaciniai renginiai vaikams ir jaunimui“, „Asmens duomenų apsauga įstaigoje“, „Dizainu grįstas mąstymas kultūros sektoriui“, „Google produktai: diskas, dokumentų rengimo programa, dirbtinis intelektas“, „Internetinė saugykla Google diskas, dokumentų rengimo programa Google dokumentai ir Google dirbtinis intelektas Gemini“, „Emocinė gerovė ir įtrauktis darbe“, „Ne viskas pasaka, kur nykštukai vaikšto, arba fantastinė literatūra iš drakono skrydžio“, „Skaidrių rengimas panaudojant Dirbtinio intelekto įrankius“, Regiono viešųjų bibliotekų TBA atstovų susitikimas (auditoriniai), „Išplėstinis Canva kursas“, „Vaikų literatūra kaip pažinimas“, „Laisvos prieigos šaltiniai: mokslui ir laisvalaikiui“, „Kokybinių tyrimų metodai: kada,

kur, ką ir dėl ko tirti?“, „Ankstyvasis skaitymas: teorija ir praktika“, „Žaisminga informacijos vizualizacija: įrankių „Genially“ ir „Padlet“ naudojimas“.

Daugiausia mokymų vyko nuotoliniu būdu: Kompetencijų bibliotekos mokymų platformoje; „YouTube“, „Zoom“, „Microsoft Teams“ programose. Keletas auditorinių mokymų vyko Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje.

Kalendoriniais metais Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojams buvo organizuoti pirmosios pagalbos mokymai, skirti pagilinti žinias ir atnaujinti įgūdžius, kaip įvertinti nukentėjusiojo gyvybines funkcijas ir laiku suteikti pirmąją pagalbą.

Darbuotojų išvykos.

Kovo 14 d. viešosios bibliotekos kolektyvas sėmėsi patirties modernizuotoje Ažuolyno bibliotekoje Kaune. Čia ne tik apžiūrėjo atnaujintas patalpas, bet ir dalyvavo Ažuolyno bibliotekos Strateginės plėtros ir inovacijų centro organizuojuose mokymuose.

Balandžio 15 d. Kalvarijos savivaldybės bibliotekininkai sėmėsi ir dalinosi gerąja patirtimi dalykinėje išvykoje Prienų Justino Marcinkevičiaus bei Alytaus Jurgio Kunčino viešosiose bibliotekose. Nuoširdžiai dėkojame šių atminties institucijų darbuotojams už šiltą priėmimą.

Rugpjūčio 30 d. viešosios bibliotekos darbuotojai lankėsi atnaujintame Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešosios bibliotekos Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos skyriuje bei Stasio Eidrigevičiaus menų centre.

Lapkričio 13 d. viešosios bibliotekos kolektyvas lankėsi atnaujintoje ir modernizuotoje Vilkaviškio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje. Buvome dėkingos kolegoms už šiltą ir jaukų priėmimą.

Padėkos Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai

- Už aktyvų dalyvavimą skaitmeninių įgūdžių ugdymo akcijos „Skaitmeninės savaitės 2024“ veiklose.
- Už aktyvų dalyvavimą rengiant „Saugesnio interneto savaitę 2024“ rengiant edukacines veiklas ir skatinant savo bendruomenę būti saugesniais internete.
- Už aktyvų dalyvavimą 2024 m. lapkričio 18 – 22 d. akcijoje „Senjorų dienos internete“, kurios tikslas – atskleisti elektroninių paslaugų naudą bei pademonstruoti e. paslaugas, kurios gali palengvinti mūsų kasdieną.

XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų bendras patalpų plotas - 1475 m², naudingas – 1287 m². Viešosios bibliotekos bendras plotas - 800 m², naudingas – 669 m², filialų bendras - 675 m², naudingas – 618 m².

Viešosios bibliotekos ir filialų infrastruktūros būklė gera.

XII. FINANSAVIMAS

2024 metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka pagrindinei veiklai vykdyti gavo 462,4 tūkst. eurų, t.y. 0,7 proc. mažiau nei 2023 metais. Biudžeto lėšos siekė 426,8 tūkst. eurų. Dokumentams įsigyti ataskaitiniais metais skirta 24599,59 eurų, iš kurių knygų nupirkta už 18452 eurus, periodikos prenumeratai skirti 6147,59 eurų, kvalifikacijos kėlimui išleista 830 eurų. 2024 m. už mokamas paslaugas buvo surinkta 4139,62 tūkst. eurų. Fizinių ir juridinių asmenų parama sudarė 750,67 eurų.

IŠVADOS

2024 m. bibliotekos veikla buvo įdomi, kūrybiška, inovatyvi, pasiekusi platų Kalvarijos krašto gyventojų ratą. Numatyti veiklos tikslai, uždaviniai buvo pasiekti. Bibliotekoje plėtotos kultūrinės, informacinės, elektroninės paslaugos, sudarytos sąlygos Kalvarijos savivaldybės gyventojams naudotis ne tik leidinių fondais, bet ir skaitmeninėmis technologijomis, ugdomas jų skaitmeninis raštingumas, organizuoti įvairūs renginiai. Naujos veiklos pagerino vartotojų naudojimosi bibliotekos paslaugomis galimybes.

2024 m. sėkme galime laikyti itin padidėjusį vaikų vartotojų skaičių viešojoje bibliotekoje. Džiugu, kad mažiesiems biblioteka – tarsi antri namai, kur po pamokų ar per atostogas saugu, smagu leisti laisvalaikį, užsiimti kūrybine, edukacine veikla (kiekvieną penktadienį organizuojami įvairūs, skirtingus poreikius atliepiantys edukaciniai užsiėmimai). Kai kuriems kaimo filialams dar reikia atrasti ir vykdyti veiklas, kurios atlieptų konkrečios bendruomenės interesus ir taptų tos kultūrinės veiklos centru.

Sėkminga projektinė veikla pagerino renginių, edukacijų, mokymų kokybę ir įvairovę, suteikė vietos gyventojams galimybes tenkinti profesionaliojo meno poreikius.

Siekiant mažinti senjorų socialinę atskirtį, stiprinti bibliotekos reputaciją bendruomenėje, vykdant neformalaus švietimo veiklas, sėkmingai tęsiamas bendradarbiavimas su Trečiojo amžiaus universiteto lankytojais. Biblioteka prisideda prie senjorų skaitmeninio raštingumo ugdymo, siūlo įvairias edukacijas, mokymus, kitus kultūrinius renginius.

Sėkmingai užbaigus ataskaitinius metus, su viltimi norisi žvelgti į 2025-uosius. Tikslai, uždaviniai kardinaliai nesikeis, bet naujos veiklos jau planuojamos.

2025 m. bus pradedamas įgyvendinti bendras Suvalkijos regiono projektas „Viešųjų turizmo paslaugų efektyvinimas Marijampolės regione“. Vyks medžiagos naujiems maršrutams „Gamtinis maršrutas Kalvarijos krašte“ ir „Istorinis maršrutas Kalvarijos krašte“ rinkimas ir sisteminimas. Pagal minėtus maršrutus, tik jau Suvalkijos regiono mastu, bus išleisti du žemėlapiai, pastatyti informaciniai ženklai prie lankomų objektų, įrengti infoterminalai bei sukurta Kalvarijos krašto

muziejaus/Informacijos centro internetinė svetainė. Projekto įgyvendinimas vyks 3 metus, jis suaktyvins lankytojų srautus, turizmo ir istorijos informaciją padarys patrauklesnę ir lengviau surandamą vartotojams.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ataskaitą, remiantis Direktorės, Informacijos išteklių valdymo, Skaitytojų aptarnavimo skyrių, Muziejaus/Informacinio centro bei filialų pateiktomis ataskaitomis, sudarė vyr. metodininkė Nijolė Skroblienė

PRIEDAS Nr. 1

2024 m. RENGINIAI

Renginiai viešojoje bibliotekoje.

Susitikimai, knygų pristatymai.

Vasario 28 d. visi keliai vedė į savivaldybės viešąją biblioteką, kur gausus gerbėjų būrys susirinko pasiklausyti charizmatiško gamtos fotografo Mariaus Čepulio. Klausytojams jis pristatė ką tik spaustuvės dažais kvepiančią naujausią savo knygą „*Metai: gamtos fotografo dienoraštis*“. Susitikimo metu fotografo pasakojimai žavėjo ne tik išpūdingomis patirtimis, bet ir subtiliu humoru. Erelio masažas, žalčio įkandimas, prišalimas prie kelio besivaikant tobulą kadra, bandymas užfiksuoti

sniegeną, netikėtas susidūrimas akis į akį su po Kalvarijos kraštą klajojusiu stumbru, žibučių paieškos ir netikėtos jų radybos sausį, netikėtas įlipimas į šernų šeimos buveinę – tai tik dalis išpūdingų istorijų, kurios nepaliko abejingų.

1 pav. Gamtos fotografas Marius Čepulis

2 pav. Lietuvos prezidento ir pirmosios ponios vizitas bibliotekoje

2024-ųjų liepos 22 d. sulaukėme ypatingų svečių. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje apsilankė Jo ekselencija Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda su žmona Diana Nausėdiene.

Balandžio 29 d. bibliotekoje vyko susitikimas su poetu, prozininku, scenarijų autoriumi, režisieriumi, aktoriumi Alvydu Šlepiku. Susitikimo metu autorius pristatė savo kūrybos knygas:

„Namas anapus upės“, „Mano vardas – Marytė“, „Lietaus dievas ir kiti“, „Mano tėvas žūsta“ ir kt. Norėdamas susirinkusius supažindinti su savo kūryba autorius skaitė ištraukas iš knygų, taip leisdamas tiesiogiai pabūti jo sukurtame pasaulyje. Klausytojai galėjo išgilinti į autoriaus stilių, pajusti knygų atmosferą ir įsisavinti svarbiausias tematikos detales.

3 pav. Prozininkas Alvydas Šlepikas

Spalio 1 d. žinomas Lietuvos aktorius, režisierius, dainininkas ir muzikos kūrėjas Vidas Bareikis pristatė knygą „VB knyga“. Kūrybinė autobiografija, natos, tekstai ir naudingi patarimai“. Susitikimo metu autorius pasakojo apie savo asmeninį ir kūrybinį kelią, pateikė išgyventas patirtis bei svarbius gyvenimo etapus. Tai buvo tarsi kelionė per jo gyvenimą nuo ankstyvų metų iki dabartinių pasiekimų. Šis susitikimas atskleidė kitokią menininko pusę, nei matome viešumoje.

4 pav. Svečiuose Vidas Bareikis

Spalio 29 d. bibliotekos lankytojai vyko susitikti su rašytoja, projekto „Metai su knyga“ suaugusiųjų skaitymo ambasadore Gina Viliūne. Jos kūryboje nagrinėjami Lietuvos istorijos įvykiai ir asmenybės, pasitelkiant detektyvo bei nuotykių elementus. Susitikimo metu autorė ne tik dalinosi skaitymo patirtimi, bet ir pristatė savo knygą „Apolonija“. Tai yra istorinis romanas, kurio veiksmas vyksta XVIII amžiaus Lietuvoje apie stiprią ir ryžtingą moterį Apoloniją, kuri siekia apginti savo šeimos garbę ir palikimą, susidurti su istoriniais iššūkiais bei pavojingomis politinėmis intrigomis.

5 pav. Rašytoja Gina Viliūnė

6 pav. jaunos kartos rašytoja Patricija Tilvikaitė

Lapkričio 11 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje įvyko Patricijos Tilvikaitės romano „Svetimkūniai“ pristatymas. Šis literatūros kūrinys nagrinėja jausmų ir identiteto paieškas šiuolaikinėje visuomenėje. Pagrindinis siužetas sukasi aplink veikėjus, kurie susiduria su vidiniais prieštaravimais bei visuomenės keliamais lūkesčiais. Autorė gilina į sudėtingas temas, tokias kaip svetimumo jausmas, savęs priėmimas, santykiai su artimaisiais ir gyvenimo prasmės paieškos. Ji subtiliai atspindi veikėjų emocinius išgyvenimus bei jų kovą su vidiniais „svetimkūniais“ – tai gali būti tiek praeities išgyvenimai, tiek visuomenės spaudimas. Pasakojimo stilius yra intymus ir gilus, skatinantis skaitytoją apmąstyti asmenines patirtis ir savęs suvokimą.

Lapkričio 29 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko Timo Petraičio knygos „Pinigų laišakai“ pristatymas. Knyga parašyta laiškų forma, kuri suteikia jai unikalumo, padaro skaitymą artimesnį bei asmenišką. Pristatymo metu autorius kalbėjo apie finansinę atsakomybę, pinigų psichologiją, įpročių formavimą ir ilgalaikį planavimą. Jis taip pat renginyje atskleidė knygos kūrimo užkuliusius – pasidalino įkvėpimo šaltiniais, gyvenimiškais istorijomis bei asmenine patirtimi, kuri padėjo formuoti knygos turinį. Renginys įkvėpė dalyvius pažvelgti į savo finansinius įpročius ir galbūt pradėti kelionę link didesnio finansinio sąmoningumo.

6 pav. Susitikimas su psichologu Timu Petraičiu

Gruodžio 11 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje lankėsi naujienų portalo „Delfi“ komanda su iniciatyvos „Saugu“ ambasadoriumi, šauliu ir lenktynininku Benediktu Vanagu. Renginio metu Benediktas dalijosi savo išvalgomis apie saugumą, skatino diskusijas ir kvietė susirinkusiuosius pasidalinti savo nuomone bei idėjomis, ką kiekvienas galime padaryti, kad Lietuvoje būtų dar saugiau. Šis susitikimas buvo ne tik informatyvus, bet ir įkvėpiantis, paskatinęs apmąstyti bendruomeniškumo ir atsakomybės svarbą kasdienybėje.

6 pav. knygos „Aštuoni Lietuvos laisvės kovos karžygiai“

Spalio 3 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko Ritos Pauliukaitienės sudarytos knygos „Aštuoni Lietuvos laisvės kovos karžygiai“ sutiktuvės. Iš leidinio autorės išsamaus pristatymo susirinkusieji sužinojo, jog Laisvės kovos karžygio vardas iš viso buvo suteiktas tik 8 Lietuvos laisvės kovotojams iš daugiau kaip 20 000 žuvusiųjų pokariu. Apie savo tragiško likimo senelį Konstantiną Bajerčių-Garibaldį, kurio palaikai nerasti iki šių dienų, papasakojo vaikaitė Auksė Bajerčiūtė. Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejaus muziejininkas Giedrius Bagdonas kalbėjo apie 1945 m. rugpjūčio 15 d. Skardupiuose įkurtą, vieną pirmųjų partizanų apygardų Lietuvoje – Tauro apygardą.

Kovo 12 d. Lietuvos kariuomenės karys, vienuolikos leidinių apie Lietuvos karybos istoriją autorius Ernestas Kuckailis pristatė dokumentinę knygą „100 pirmųjų karo dienų“. Rašytojas, remdamasis profesionalo patirtimi, susirinkusiems papasakojo, kas vyko per pirmuosius tris įsiveržimo į Ukrainą mėnesius. Pateikė savo išvagas, komentarus, apie įvykius, leidžiančius dar labiau suprasti Ukrainos žmonių drąsą ir atkaklumą kovoje už laisvę ir nepriklausomybę.

7 pav. karys Ernestas Kuckailis

Lapkričio 19 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su karybos apžvalgininku, gynybos ir saugumo ekspertu, specialiųjų operacijų pajėgų karininku, psichologu Aurimu Naviu. Renginyje, gausiai susirinkusiems kalvarijiečiams ir svečiams, vienas iš geriausių savo srities profesionalų Lietuvoje, Aurimas Navys, apžvelgė geopolitinius pokyčius Baltijos regione, vertino Rusijos veiksmų pasekmes, NATO vaidmenį ir tai, kas užtikrina regiono stabilumą. Kalbėjo apie tai, kokiomis formomis į mūsų gyvenimą patenka dezinformacija ir kaip propaganda veikia mūsų kasdienybę bei tapatybę, analizavo melagienas Ukrainos karo fone, atsakė į dalyvių klausimus.

8 pav. karybos apžvalgininkas Aurimas Navys

9 pav. parodos fragmentas

Parodos.

Naujuosius metus (sausio 19 d.) pradėjome su įspūdinga Jolantos Vizbaras vienetinių papuošalų paroda „Sugrįžau...“, kurių istorijos nuspalvintos pačiomis įvairiausiomis spalvomis. Jie tarsi sugrįžta, kad pasidalintų savo istorijomis su žmonėmis. Jolanta Vizbaras - meninė siela, kurianti atsakingą ir tvarią madą, meną bei vienetinius papuošalus iš antram gyvenimui prikeltų elementų ir žaliavų, kuriuos menininkė kolekcionavo pastaruosius 20 metų gyvendama JAV ir keliaudama po Amerikos žemyną. Šie darbai buvo eksponuojami daugelyje prestižinių meno, mados bei labdarinių renginių Jungtinėse Amerikos Valstijose.

10 pav. parodos fragmentas

Kovo 25 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje dailininkas Tadas Šimkus skaitė paskaitą „Gatvės menas kaip gerbūvio priemonė“. Menininkas, nutapęs ne vieną visiems gerai žinomą gatvės meno kūrinį įvairiuose Lietuvos miestuose, dalinosi savo patirtimi kaip gatvės menininkas ir dailininkas. Apžvelgė gatvės meno istoriją ir dabartinę situaciją Lietuvoje, plačiau papasakojo apie Kauno gatvės meno raidą ir pademonstravo virš 20 gatvės meno kūrinių, kuriuos su komanda nupiešė įvairiuose Lietuvos miestuose. Supažindino su grafiti ir gatvės meno skirtumais bei panašumais, gatvės meno panaudojimo galimybėmis ir rezultatais. Po paskaitos dailininkas Tadas Šimkus pakvietė visus į edukacinės kūrybinės gatvės meno dirbtuves „Kalvarijos portretai“. Visi norintys galėjo praktiškai susipažinti su aerozolinių dažų purškimu ant įvairių paviršių, trafaretų gamyba, piešti ant įvairių atsineštų daiktų. Kaip pagrindas buvo naudojami trijų išymių Kalvarijos krašto asmenybių portretai: Kalvarijoje, prieš šimtmetį, gimusios baletos artistės, choreografės, pedagogės, šokio istorikės ir kritikės Lidijos Motiejūnaitės, kolekcininko Mykolo Žilinsko bei Lietuvos kariuomenės pulkininko Antano Malijonio. Dirbtuvių dalyviai improvizavo, žaidė skirtingomis spalvomis ir raštais, sukurdami originalius meno kūrinius.

12 pav. „Šiaudo fantazijos...“ atidarymo metu

prieš 34 metus imti šiaudą į rankas ir kurti tokius sakralius stebuklus, kaip gimė parodoje eksponuojamos grožybės.

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka kvietė savo lankytojus apsilankyti nuostabaus grožio kūrybos parodoje „Augalų magija“. Fotografijose – augalai, virtę užburiančiais meno kūriniais. Parodos fotografė ir kūrybinių idėjų autorė – Viktorija Babrė, kūrinius iš augalų sukomponavo kartu su Ala Volkova. „Žiūrint į atskirą dygliuką jis tiesiog kanda, o žvelgiant plačiau, jis virsta kūrybine išraiškos forma“, – teigia kūrinių autorės.

11 pav. Edukacinio užsiėmimo metu

Pavasary visoje Lietuvoje - svaigus sodų žydėjimo metas. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje taip pat pražydo sodai, tiesa, šiek tiek kitokie, ypatingi – šiaudiniai sodai. Šią nuostabią dovaną Kalvarijos kraštui įteikė nepaprastai talentingas menininkas Saulius Tumelis, balandžio 22 d. pakvietęs visus į savo pirmosios šiaudinių sodų parodos „Šiaudo fantazijos...“ atidarymą. Gausiai susirinkusieji klausėsi auksarankio meistro pasakojimų apie tai kaip ir ką kalba sodai, kas paskatino

13 pav. profesorės Marija Marcelionytė-Paliukė

2024-aisiais bibliotekos lankytojai turėjo puikią progą viešojoje bibliotekoje pamatyti Vilniaus dailės akademijos Grafikos katedros profesorės Marijos Marcelionytės-Paliukės parodą „Vė zė žė... geltona Jurgio prijuostė“. Kaip pati menininkė sako, ši paroda apie knygą, nes visų pirma tai bibliotekos, knygų erdvė, o jose – visos įmanomos istorijos, kurios jai suteikia laisvę būti. Grafikė pristatė savo autorinių knygų kolekciją, iš kurių vienos „atsirado“ kuriant kitas, „tikruosius-rimtuosius“ darbus, o kitos – beveik tikslingai.

Pastaruoju metu autorė net garsiai leidžia sau įvardinti, kad ji „rašo“ eilėraščius, noveles. Piešia poeziją, ne iliustruoja ją. Birželio 18 d. bibliotekos lankytojai buvo pakviesti į jos paskaitą „Kaip gimsta idėjos? Atsitiktinumo galia“. Menininkė pasidalino savo kūrinių radimosi istorijomis, papasakojo, kaip gimsta idėjos, kaip visiškai beviltiškos situacijos, technologiniai eksperimentai tampa kūriniu ir atsiranda muziejuose. Savo kūrybines praktikas atskleidė dirbtuvėse „Šiandien grįšiu kitą dieną“.

Rugsėjo 29 d., minėjome žymaus sūduvio, garsaus kolekcininko ir meno mecenato Mykolo Žilinsko 120-ąsias gimimo metines. Ta proga buvo organizuota paroda Antano Sutkaus 1982 m. Vakarų Berlyne sukurtais mecenato fotoportretais, kuriam pavyko ne tik meistriškai įkomponuoti fizinį Mykolo Žilinsko atvaizdą į keturkampį objektyvo ribojamą erdvės plotą, bet ir pažinti portretuojamąjį ir įamžinti jį kaip stiprią bei įdomią asmenybę. Įtakingas Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojas, visuomenininkas, sumanus verslininkas, garsus kolekcininkas, meno mecenatas Mykolas Žilinskas (1904-1992) gimė čia pat prie Kalvarijos esančiame Smalninkų kaime. Gyvendamas išeivijoje jis sukaupe didžiulę ir vertingą dailės kūrinių kolekciją (1685 vnt.), kurią padovanojo Lietuvai – Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui Kaune. Po mecenato mirties iš jo namų Vakarų Berlyne į muziejų buvo parvežta jo asmeninė biblioteka, archyvinė medžiaga, taip pat ir parodoje eksponuojamos nuotraukos.

Spalio mėn. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo eksponuojama nauja, visiems mūsų krašte ir ne tik, žinomo dailininko Vytauto Kalinausko paroda „+- 30 metų atgal...“. Parodoje kiekvienas kūrinys privertė stabtelėti ir pamąstyti apie nuveiktus darbus, nueitą kelią. Daug simbolių, prasmės, gilumo. Svarbu paminėti, kad darbai atlikti individualiai, paties menininko atrasta technika.

2024-aisiais bibliotekoje veikė Virginijos Vyšniauskaitės „Deimantinės mozaikos“ darbų paroda, Kalvarijos gimnazijos neformalaus ugdymo moksleivių tapybos darbų paroda „Žvilgsnis į dangų“ (mokytoja Giedrė Knyzienė), senjorės Linos Gureckienės margučių paroda, eksponuojama Aldonos Katilienės fotografijos darbų paroda „Lietuvos boksu – 100 : Lietuvos bokso sporto didžiavyriai“, fotografijų paroda „Kalvarijos krašto futbolo istorija“ iš Kazio Rudzevičiaus asmeninio nuotraukų archyvo ir dar daugelis kitų.

Šeimadieniai bibliotekoje - smagios veiklos ikimokyklinio ir jaunesnio pradinio amžiaus vaikams ir jų tėvams. Jos organizuojamos įvairiausias. 2024-ųjų spalio 19 d. popietę į Kalvarijos savivaldybės viešąją biblioteką rinkosi maži ir dideli. Kalvarijos kraštą garsinanti tautodailininkė Dalia Arminienė ir Juozas Arminas, pasipuošę sūduvių tautiniais rūbais, susirinkusiems pristatė mūsų pasididžiavimą - skirtingų Lietuvos etnografinių regionų tautinius kostiumus. Edukacijos metu dalyviai pasigamino ir į namus parsinešė lėlytes papuoštas tautiniu kostiumu.

14 pav. Po edukacijos

15 pav. Šeimadienis Jono Basanavičiaus tėviškėje

Artėjant gražiausioms metų šventėms, šeimadienio dalyviai vyko į Jono Basanavičiaus tėviškę Ožkabaliuose ir sudalyvavo edukacijoje „Kai eglutė namuose“, kurios metu sužinojo iš kur į Lietuvą ir į Suvalkiją atkeliavo žaliaskarės, kaip lietuviai puošdavo eglutes seniau. Maži ir dideli Kalvarijos krašto gyventojai draugiškai susėdo prie didelio stalo, miklino pirščiukus ir gamino žaisliukus eglutei iš tešlos, iš natūralių gamtinių medžiagų: kankorėžių, giliukų, plunksnelių.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos vaikų ir jaunimo aptarnavimo erdvės renginiai

Ataskaitiniais metais Vaikų ir jaunimo aptarnavimo erdvė glaudžiai bendradarbiavo su Kalvarijos savivaldybės mokyklomis. Kalvarijos gimnazijos moksleiviai bibliotekoje lankėsi 6 kartus ir dalyvavo šiuose edukaciniuose užsiėmimuose: „Paveikslėlio dekoravimas karoliukais“, „Deimantinė mozaika“, „Piešiame 3D pieštuku“, „Piešiame spalvotu smėliu“. Akmenynų pagrindinės mokyklos moksleiviai dalyvavo užsiėmimuose: „LEGO robotika“, „Piešiame spalvotu smėliu“. Jungėnų pagrindinės mokyklos moksleiviai dalyvavo užsiėmime „Piešiame spalvotu smėliu“. Sangrūdų pagrindinės mokyklos moksleiviai dalyvavo užsiėmime „Paveikslėlio dekoravimas karoliukais“. Taip pat lankėsi Vilkaviškio r. Virbalio pagrindinės mokyklos Pajevonio pagrindinio ugdymo skyriaus pradinė klasių mokiniai, kurie dalyvavo kultūros paso edukaciniame užsiėmime „Kūryba įkvėpta knygų magijos“. Užsiėmimo metu mokiniai kūrė spalvotus knygų skirtukus bei įvairius personažus iš perskaitytų knygelių, taip pat, naudodami dekupažo techniką, dekoravo puodelius ir polimerinį molį, puošdami šaukštelius.

16 pav. Spektaklio metu

Balandžio 9 d. viešojoje bibliotekoje lankėsi Kalvarijos gimnazijos antrų klasių moksleiviai. Vaikams buvo rodomas Teatro P (VšĮ „Poetiniai reikalai“) spektaklis „Vakaras V“. Aktoriai Balys Ivanauskas ir Artūras Dubaka pasitelkdami lietuvių rašytojų Sigitos Gedos, Anzelmo Matučio, Mariaus Marcinkevičiaus, Almos Karosaitės, Justino Marcinkevičiaus eilėraščius ir savas istorijas iš vaikystės, spektaklyje pasakojo būtas ir nebūtas istorijas. Čia, beleisdami savas dienas, kiškiai, karvės, karaliai patyrė nuotykių ir (o kaip netikėta) keblių problemų, kurias spręsti reikia čia ir dabar.

Balandžio 22 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko vaikų rašytojo Beno Bėrantos knygos „Pirmokykla“ pristatymas. Į susitikimą sugužėjo Kalvarijos gimnazijos pirmokėliai.

Rašytojas į knygos pristatymą išradingai įtraukė ir susirinkusius vaikus, kvietė kartu keliauti į mokyklą besidomint pasauliu aplink save bei patiriant įvairių nuotykių. Susitikimas su rašytoju moksleiviams paliko daug malonių įspūdžių.

17 pav. Susitikimas su vaikų rašytoju Benu Bèrantu

Gegužės 3 d. rytmetį Kalvarijos savivaldybės meras Nerijus Šidlauskas prisijungė prie skaitymo skatinimo akcijos „Tėčiai skaito vaikams“. Jis Kalvarijos vaikų lopšelio – darželio „Žilvitis“ Ežiukų grupės vaikams nuotaikingai perskaitė Selemo Paltanavičiaus knygelę „Pati geriausia uodega“ bei supažindino su jos veikėjais. Vaikai pasiklausė istorijos domėjosi mero ir bibliotekos darbuotojų darbu bei apžiūrėjo bibliotekoje esančias knygeles. „Ežiukai“ norėdami atsidėkoti už įdomiai ir turiningai praleistą laiką, bibliotekos darbuotojas pakvietė pašokti lietuvių liaudies ratelį „Klausė žvirblis čiulbuonėlis“.

18 pav. Meras Nerijus Šidlauskas

Gegužės 23 d. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre vyko knygos „Mergaitė su šautuvu. Istorija apie mergaitę partizanę“ pristatymas. Į susitikimą sugužėjo Kalvarijos gimnazijos ketvirtų klasių moksleiviai „Mergaitė su šautuvu“ yra grožinė knyga, parašyta remiantis tų laikų liudininkų ir laisvės kovotojų prisiminimais, istorine medžiaga bei buvusios partizanų ryšininkės papasakota istorija apie mergaitę, kuri laiką su partizais gyvenusią bunkeryje. Knygos autorius Marius Marcinkevičius ir iliustratorė Lina Itagaki į knygos pristatymą išradingai įtraukė ir susirinkusius vaikus, kvietė kartu pasiruošti išgyvenimui bunkeryje, turint tik tam tikrus daiktus ir pabėgti nuo priešų gavus signalą. Susitikimas su rašytoju ir iliustratore vaikams paliko daug malonių įspūdžių.

19 pav. Susitikimo metu

20 pav. Edukacinio užsiėmimo dalyviai

Birželio 7 d. viešojoje bibliotekoje vyko 2 a klasės moksleivių, kurie per 2023-2024 mokslo metus perskaitė daugiausiai knygų, apdovanojimai. Tai yra puikus būdas skatinti mokinius daugiau skaityti, didinti jų motyvaciją bei susidomėjimą literatūra. Mažieji lankytojai taip pat dalyvavo ir edukaciniame užsiėmime „Piešiame smėliu“.

Birželio 18 - 19 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje lankėsi Marijampolės Rimanto Stankevičiaus progimnazijos dieninės vaikų vasaros poilsio stovyklos „Sveikuolių vasarėlė“ pradinių klasių moksleiviai. Mažieji lankytojai susipažino su biblioteka, apžiūrėjo joje veikiančias parodas bei dalyvavo edukaciniuose užsiėmimuose „Piešiame spalvotu smėliu“ ir „Tapyba be teptuko“.

20 pav. Edukacinio užsiėmimo dalyviai

Liepos 18 d. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos kolektyvas su edukacijomis „Skirtukai iš gipso“ ir „Piešimas spalvotu smėliu“ dalyvavo „Knygos šventėje 2024“ Marijampolėje.

21 pav. „Mokslo ir žinių dienos“ šventė Marijampolėje

Rugsėjo 25 d. bibliotekoje lankėsi Kalvarijos vaikų lopšelio-darželio „Žilvitis“ priešmokyklinio ugdymo „Pelėdžiukų“ ir „Kiškučių“ grupių ugdytiniai. Vaikai susipažino su biblioteka, apžiūrėjo jos erdves bei sužinojo, jog biblioteka nėra tik vieta, kur saugomos knygos, bet tai ir erdvė, kur galima pavartyti juos dominančias įvairias knygutes, atrasti nuotykių, mokytis, žaisti.

22 pav. Lopšelio-darželio „Žilvitis“ mažieji lankytojai

Spalio 25 d. Kalvarijos policijos bendruomenės pareigūnė Lina Kalinauskiene susirinkusius mokė (saugumo pamokėlė „Būk matomas kaip superherojus!“) kaip tinkamai naudoti atšvaitus, kad

jie būtų matomi vairuotojams ir kitiems eismo dalyviams. Taip pat buvo kalbama apie saugaus elgesio svarbą kelyje, pateikta pavyzdžių bei praktinių patarimų, kaip elgtis įvairiose situacijose. Vaikai suprato, kaip yra svarbu būti matomiems tamsiuoju paros metu ar prastomis oro sąlygomis. Renginio metu smagią ir jaukią atmosferą sukūrė Lietuvos policijos bičiulis - šuniukas Amsis.

23 pav. Smagi popietė su policijos bičiuliu - šuniuku Amsiu

Spalio 31 d. „Pojūčių Namas“ stovyklautojai bibliotekoje dalyvavo edukaciniame užsiėmime „Paveikslėlio dekoravimas karoliukais“, kurio metu kūrė ryškius ir linksmus paveikslukus.

Gruodžio 20 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko jaukus ir kūrybiškas edukacinis užsiėmimas „Sausainių dirbtuvės mažiesiems elfams“. Renginio metu susirinkusieji dekoravo kvapnius sausainius, naudodami spalvingą glajų, blizgius pabarstukus ir kitus šventinius papuošimus. Kiekvienas dalyvis išėjo su savo unikaliai papuoštais sausainiais.

Interaktyvios erdvės renginiai.

Per ataskaitinius metus bibliotekoje buvo surengti net 34 edukaciniai užsiėmimai su „Lego“ konstruktoriais, kurie sulaukė didelio susidomėjimo vaikų ir jaunimo tarpe. Šių užsiėmimų metu dalyviai turėjo galimybę konstruoti įvairius mechanizmus, tokius kaip robotukai, mašinos bei kitokie modeliai, kuriuos vėliau programavo, kad jie atliktų įvairias užduotis - nuo paprastų judesių iki sudėtingesnių veiksmų.

24 pav. Interaktyvios erdvės kasdienybė

2024 m. bibliotekoje buvo surengti 2 edukaciniai užsiėmimai tema: „Rašiklio 3D galimybės meninėje saviraiškoje“. Dalyviai mokėsi pagrindinių 3D rašiklio valdymo technikų, lavino erdvinį mąstymą bei kūrybiškumą, pasitelkdami 3D rašiklį ir savo idėjas paversti trimatėmis realybeje.

Viktorina „Saugus elgesys internete“, skirta paminėti Saugesnio interneto dieną. Renginio metu buvo gilinamos žinios apie saugų elgesį internete, ugdomas atsakingas ir kritinis požiūris į interneto naudojimą bei aptarti aktualias temas, susijusias su skaitmeniniu saugumu.

Popietės „Taikliosios rankos - smiginio varžybos“ metu vaikai buvo kviečiami smagiai praleisti laiką lavindami taiklumą ir rankos miklumą. Dalyviai susipažino su smiginio taisyklėmis, varžėsi tarpusavyje ir siekė taiklausiojo titulo. Tai buvo puiki proga ne tik išbandyti savo jėgas, bet ir susirasti naujų draugų smagioje ir draugiškoje atmosferoje.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos atviros jaunimo erdvės „Vietukė“ renginiai

Vasario 9 d. Jaunimo savanoriškos tarnybos savanorė Milena A. pristatė Saugaus interneto savaitę ir skaitė paskaitą apie tai, kaip turėtume elgtis, kad mūsų veiksmai elektroninėje erdvėje nesukeltų skaudžių pasekmių.

25 pav. Laisvalaikio metu

Vasario 14 d. erdvėje vyko žaidimas-diskusija „Leisk sau jausti“ su Martynu K. Tai projektinė veikla, kurios tikslas - geriau pažinti savo jausmus, suprasti, kad visiškai normalu patirti įvairius jausmus ir juos priimti.

26 pav. Žaidimo-diskusijos „Leisk sau jausti“ akimirkos

Gegužės 3 d. KAJE „Vietukė“ Kalvarijos gimnazijos gimnazistai pristatė savo mokomąją bendrovę „Nuo savęs“, papasakojo, kaip kilo idėja steigti šį verslą, supažindino su savo gaminio unikalumu ir pasidžiaugė pasiekimais.

Birželio 19 d. buvo vyko seminaras „Narpliojant lytiškumą: koks mano vaidmuo?“. Jį organizavo Nepatogaus kino klasė kartu su Įvairovės edukacijos namais.

Rugpjūčio 21-22 d. pagal parengtą projektą „Emocinės šypsenos - kelias į vidinę sveikatą“ organizuoti mokymai jaunuoliams apie emocijas, kurios lemia elgesį. Juos vedė organizacijos „Mostai“ edukatoriai. O šio projekto uždarymo metu lapkričio 21 d. vyko pokalbiai apie savanorystę. Renginyje svečiavosi vaikų dienos centro „Ramos svajonės“ steigėja Svajonė bei šio centro savanoris Gabrielius.

Gruodžio 18 d. kartu su Jungėnų pagrindinės mokyklos istorijos mokytoja Asta bei 10-os klasės moksleiviais lankytasi Lazdijų laisvės kovų muziejuje. Įspūdingas interaktyvus muziejus, įtraukianti edukacija jaunuoliams paliko didelį įspūdį.

Renginių apžvalga filialuose.

Ataskaitiniais metais filialuose buvo organizuoti 297 renginiai. Tai: literatūrinės popietės, garsiniai skaitymai, viktorinos, edukacijos, šventės, aptarimai, įv. parodos ir kt. Literatūros parodose (2024 m. organizuota 168) atkreipta skaitytojų dėmesį į istorinius faktus bei aktualijas, paminėta valstybinės šventės, atmintinos datos. Tai parodos skirtos sausio 13-ajai - Laisvės gynėjų dienai, Vasario 16-ajai - Valstybės atkūrimo dienai, Kovo 11-ajai - Lietuvos nepriklausomybės dienai, Dainų šventei, kalendorinėms datoms pažymėti, rašytojų jubiliejinėms sukaktims paminėti ir kt.

Renginiai suaugusiems

Popietės, šventės, iniciatyvos, susitikimai ir kt.

Kasmet visos kaimo bibliotekos jungiasi prie pilietinės iniciatyvos „Atmintis gyva, nes liudija“, skirtos tragiškiems 1991 metų sausio mėnesio įvykiams atminti. Jos metu uždegamos žvakutės - gyvybės, šviesos, teisingumo, atminties ir vienybės simbolis.

27 pav. Atminimo įamžinimas

Vasario mėnesį Brukų bibliotekoje suorganizuota kiek neįprasta popietė „Skoningas pasimatymas“, skirta Valentino dienai ir įvairaus amžiaus skaitytojams. Renginys vyko jaukiame „romantiškame salone“ dviems, kuris buvo išpuoštas rožių žiedlapiais, žvakėmis, gėlėmis bei miela dėžute su rubino širdelėmis - visa tai kūrė romantišką nuotaiką ir atspindėjo šventės temą. Šis pasimatymo susitikimo kampelis subūrė žmones, kurie rado laiko nuoširdžiai pasikalbėti prie arbatos puodelio apie meilę, džiaugsmus ir rūpesčius. Be to, kiekvienas dalyvis turėjo galimybę išsirinkti vieną iš nuostabių knygų apie meilę.

Vasario 16-oji - ypatinga diena Lietuvos istorijoje, simbolizuojanti laisvės ir nepriklausomybės siekį. Brukų filialas šią svarbią dieną paminėjo ypatingai gražiai. Ruošdamiesi šventei, popietės dalyviai papuošė bendruomenės namų aplinką - langai pasidabino trispalviais akcentais, o vaikai kartu su tėveliais kūrė spalvingas karūnelės, kurios puošė mažųjų galvas šventės metu. Renginio metu daug dėmesio skirta artimai aplinkai, gimtajam kraštui bei žymiausioms Lietuvos vietoms. Šventė prasidėjo iškilmingu Lietuvos himno giedojimu, o popietės programoje skambėjo vaikų atliekamos dainos, eilėraščiai, muzikiniai kūriniai bei šokiai, dedikuoti šiai reikšmingai dienai.

28 pav. Ypatingos dienos akimirka

29 pav. Folkloro ansamblis „Bruknyčia“

Lietuvos Dainų šventės akcentai Liubavo ir Salaperaugio filialuose:

- Liubavo ir Salaperaugio filialuose šiais metais nuvilnijo Lietuvos dainų ir šokių šventės atgarsiai. Kadangi 2024-ieji buvo paskelbti Lietuvos Dainų šventės metais, bibliotekininkė, pati dalyvavusi šiame - visai tautai svarbiame renginyje, surengė fotografijų parodą-reportažą „Dainavom - dainuojam - dainuosim...“.

- Birželio pradžioje įvyko ir Liubavo filialo atidarymo šventė (pasikeitus darbuotojai), sutapusi su šia reikšminga proga. Birželio 5 dieną bibliotekoje skambėjo Sūduvos krašto kalba ir dainos. Susirinkusieji turėjo galimybę išgirsti Kalvarijos kultūros centro folkloro ansamblio „Bruknyčia“ programą, paruoštą Lietuvos Dainų šventei - „Nuo rugio grūdo - iki duonos kepalo“. Dalyviai prisiminė arba pirmą kartą išgirdo apie senąsias lietuvių rugiapjūtės tradicijas, o ansamblio moterys pamokė vienbalsių liaudies dainų. Visi pasidžiaugė ką tik išleista knyga „Žydi, klesti bijūnėlis“, skirta Kalvarijos krašto dainoms, šokiams ir žaidimams.

30 pav. Knygos „Žydi, klesti bijūnėlis“ pristatymo metu

- Salaperaugio bibliotekoje buvo prisiminimų, pokalbių popietė apie lietuvių dainų šventės tradicijas Lietuvoje. Ta proga vyko liaudies dainų edukacija.

Spalio 1-ąją Salaperaugyje vyko dar viena muzikinė popietė. Šią dieną bibliotekoje buvo minima Pasaulinė muzikos diena ir Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena. Ištikimieji bibliotekos lankytojai, nepabūgę rudeniško šaltuko, atėjo pasiklausyti Būdviečio laisvalaikio salės moterų kolektyvo „Raskila“ koncerto, pabendrauti prie arbatos puodelio ir paskaityti ištraukų iš Mariaus Katiliškio knygos „Miškais ateina ruduo“.

Parodos.

2024 m. bibliotekose buvo rengiamos ne tik spaudinių parodos. Menkupių bibliotekoje buvo parengta ir pristatyta kraštiečių, bibliotekos bičiulių Robertos K. keramikos darbų paroda bei Deimantės B. kalėdinių atvirukų ir dekoracijų parodos akimirkos. Sangrūdės Moterų klubas ataskaitiniais metais surengė jaukią megztų kojinių ir pirštinių parodą „Šildančios siūlo istorijos“, o Kalvarijos savivaldybės socialinių paslaugų centro sociokultūrinių paslaugų gavėjos - dėžučių, iš antrinių žaliavų, parodą. Visą spalio mėnesį Sangrūdės filiale lankytojai gėrėjosi Virginijos Vyšniauskaitės paveikslų paroda „Deimantinė mozaika“, o Sangrūdės krašto šventei bibliotekoje buvo surengta fotografijų iš bibliotekos Kraštotyros fondo paroda „Sena fotografija mena“.

Edukacijos.

Rugpjūčio 24-ąją Sangrūdoje nuvilnijo kasmetinė krašto šventė, skirta praėjusios Dainų šventės atgarsiams. Į bendrą veiksmą įsijungė ir biblioteka, kurioje vyko dvi edukacijos: „Tautinis kostiumas“ ir „Tautinių juostų pynimas“, pritraukusios gausų dalyvių ir smalsuolių būrį. Juostų pynimo edukaciją vedė viešnia iš Punsko, pedagogė, kraštotyryninkė, Lenkijos lietuvių visuomenės veikėja Anastazija S. Tautinį kostiumą ir tautodailininkės Dalios A. lėlių kolekciją žaismingai pristatė jos vyras Juozas.

31 pav. Lėlių kolekcijos pristatymas

Projekto „Kūrybinės patirtys“ vykdytojų VŠĮ „Ratu“ edukatorė Evelina D. lapkričio mėnesį Sangrūdės bibliotekoje surengė dvi edukacijas: kūrybinių dirbtuvių „Natūralaus muilo gamyba“ metu, dalyviai gamino muilą iš natūralių medžiagų, o edukacijoje „Sausų namų kvapų gamyba“, moterys lydė sojų vašką ir „ragavo“ kvapus, kuriais kvėpino savo pagamintus pakabukus.

32 pav. Muilo gaminimo procesas

Artėjant didžiosioms metų šventėms - Kalėdoms, kyla noras pasipuošti. Ir ne bet kaip, o išlaikant tradicijas, įdedant savo rankų ir širdies šilumą. Lapkričio 29 d. Radiškės bibliotekoje vyko edukacija „Šiaudinukas eglutei“, kurią vedė Janina B. Šiaudinukų rišimo užsiėmimo tikslas buvo supažindinti su šiaudų meno tradicija, istorija ir prasme, taip pat suteikti galimybę patiems pabandyti surišti šiaudinį dirbinį. Ši kartą darbščių moterų rankoms pakluso puošnios snaigės, kuriomis buvo papuošta ir bibliotekos eglutė.

33 pav. Mokymo procesas

Edukacija „Advento vainikas“ sulaukė didelio suaugusiųjų lankytojų dėmesio Liubavo bibliotekoje. Džiugios nuotaikos pripildytomis širdimis dalyvės, skambant apeiginių advento dainų melodijoms, išlaisvino savo kūrybines galias ir pasigamino vieną iš svarbiausių šio laikotarpio akcentų, namų puošmenų – vainiką.

34 pav. Edukacija „Advento vainikas“

Renginiai vaikams.

Ataskaitiniais metais filialuose surengta 297 renginiai vaikams (iš jų - 168 parodos). 2024 m. bibliotekose buvo organizuotas vasaros skaitymo iššūkis. Skaitytojai vaikai ne tik turėjo galimybę skaityti knygas, bet ir dalyvauti įvairiose bibliotekos veiklose, kurios suteikė jiems galimybę ugdyti kūrybiškumą, išbandyti naujus dalykus, atrasti savo talentus per įvairias meno formas: nuo piešimo iki rankdarbių.

35 pav. Linksmieji žaidimai

Praėjusių metų pabaigoje, Seimui atnaujinus įsimintinų dienų kalendorių, trečiąjį gegužės penktadienį, pirmąkart buvo minima Vaiko diena. Šią dieną Brukų bibliotekos kiemelyje vyko popietė „Saulė bėga vasaros takais“. Jos metu vaikams buvo priminta, kas yra vaikystė, kam reikalinga šypsena, gera nuotaika, artumas su šeima. Po diskusijų vaikai buvo pakviesti žaisti žaidimus, šokti, piešti spalvotus piešinius kreidelėmis, fotografuotis bei paskanauti saldėsių. Ši Vaiko diena buvo labai spalvota, lydima juoko, apkabinimų ir nuoširdžių vaikų šypsenų.

Pagerbdami mūsų gražiąją dainingą kalbą kaimo bibliotekose buvo organizuojamos popietės Tarptautinei gimtosios kalbos dienai paminėti. Brukų biblioteka organizavo popietę „Kuo yra graži lietuvių kalba“. Į renginį buvo pakviesti Šeštokų mokyklos mokiniai ir jų mokytoja Sigutė Z. Popietės metu buvo priminta gimtosios kalbos, tarmių svarba istorijos tėkmėje.

Ištraukas iš Rimanto Kmitos romano „Pietinia kronikas“ skaitė Skaistė ir Skaiva P. Lankytojams ypač patiko daug emocijų sukėlusis viktorina. Žaidimą išradingai pristatė ir vedė mokytoja Inga Degutienė. Mokiniai, išmaniuosiuose telefonuose įdiegtos Žaidimų programėlės pagalba, turėjo iššifruoti patarles, mįsles, greitakalbes. Ši diena bibliotekoje prabėgo tarsi lietuvių kalbos pamoka, kurioje nebuvo rašomi pažymiai.

36 pav. Popietės metu Šeštokų mokyklos mokiniai

Skaitymai.

Įpusėjus vasarėlei Brukų kaimo bibliotekoje tęsėsi vasaros skaitymai „Versk, vėjeli, knygos lapą“. Liepos 16 d. visiems gerai pažįstamoje vietoje, senų liepų paunksmėje, vyko naujų knygų vaikams pristatymas ir garsiniai skaitymai. Susėdę ant pievutės, mažieji

vartė spalvingas garsines knygeles. Vyresniesiems bibliotekininkė pristatė naujas knygas. Jaunosios skaitytojos Evelina ir Gabija garsiai skaitė ištraukas iš T. Liutkevičiaus knygos „Gretutė ir brokoliadienis“ bei R. Dmuhovskienės ir J. Jakaitienės „Kiškutis Mikutis ir pikčiurna draugas“. Buvo smagu, kad susirinko gražus būrys vaikų ir juos atlydėjusių suaugusiųjų.

37 pav. Vasaros skaitymai senų liepų paunksmėje

Karštą liepos popietę Sangrūdės bibliotekoje pasakėlės valandėlėje „Paskaityk, mama, paskaityk, tėti“, vaikams pasakas skaitė nuolatinės bibliotekos mažųjų lankytojų Gabrieliaus ir Gabijos mama Aušra.

Rugpjūčio 1 d. Brukų filiale vyko smagi popietė „Svaigus vasaros skrydis su knyga“, skirta 2024 m. vasaros skaitymo programai „Skaityti gera“. Renginys pritraukė gausų būrį knygų mylėtojų, kurie pasinėrė į nuostabų literatūros pasaulį. Vanesa pristatė linksmą ir spalvingą knygą „Pabaldukai“, praskaidrinusią visų nuotaiką. Augustė ir Emilė nustebino dvigubai - abi pristatė net po dvi įdomias knygas. Mingailė sužavėjo istorija „Juoda dėmelė baltose lubose“, o Luknė dalijosi nuotykių knygą „Kakė Makė ir draugystės šluota“. Benediktas suintrigavo visus pristatydamas populiarią knygą „Blogiausia gyvenimo savaitė! Antradienis“, kurią pasirodo, buvo skaitę daugelis dalyvių. Vaikai knygas rinkosi ne pagal skaitymo iššūkio temas, o pagal savo asmeninius pomėgius, todėl kiekvienas pristatymas buvo kupinas įdomių faktų ir naujų atradimų. Po literatūrinių diskusijų visų laukė linksmybės - žaidimai, muilo burbulai ir estafetės.

38 pav. Šaunios popietės metu

Rudens džiaugsmas Liubavo bibliotekoje. Vieną gražią rudens dieną į Liubavo knygų namus sugužėjo būrelis mažųjų skaitytojų kartu su mokytoja Renata ir mokytojos padėjėja Laima. Susipažinę su biblioteka, vaikai klausėsi bibliotekininkės skaitomos istorijos apie berniuko ir undinėlės draugystę, piešė, gamino žalius šokuojančius varliukus bei ieškojo tarp knygų paslėptų lobių. Kai visi gerokai įsismagino, buvo surengtos kaštonų lenktynės. Šaunios popietės pabaigoje vaikai skanavo raudonskrusčius obuolius, palikdami biblioteką su šypsena ir naujais įspūdžiais.

Sangrūdės filiale vyko literatūrinis rytmetys, skirtas rašytojo ir poeto Eduardo Mieželaičio 105-osioms gimimo metinėms. Renginio metu buvo prisiminta visiems gerai žinoma pasaka „Zuikis Puikis“, kurią susidomėję išklaušė Sangrūdės dienos centro mažieji skaitytojai. Po skaitymo vaikai diskutavo apie zuikio - o kartu ir mūsų pačių - silpnybes, kurios dažnai tampa įvairių gyvenimiškų iššūkių priežastimi.

Spalio 1 d. Akmenynų bibliotekoje apsilankė trečios klasės mokiniai. Juos atlydėjusi mokytoja Laura D. ir bibliotekininkės padėjėja supažindino su parengta pasakų knygelių paroda bei papasakojo apie žymiausias pasakų kūrėjus. Vėliau vaikai, pasidaliję į dvi grupes, patys kūrė pasakas - iš paslaptingos dėžės išsitraukę savo būsimus herojus, šuniuką ir besmegenį, sukūrė įdomias istorijas.

Spalio 10 d. bibliotekoje lankėsi Akmenynų pagrindinės mokyklos trečiokai (mokytoja Aušra). Apsilankymo metu jie susipažino su knygomis apie paukščius ir mokėsi ieškoti informacijos įvairiuose leidiniuose. Didelio susidomėjimo sulaukė knygėlė „Plunksnuoti mūsų kaimynai“ nuskenavę QR kodą, mokiniai galėjo telefono ar planšetės pagalba pasiklausyti paukščių balsų. Popietės metu jie spalvino margaspalvius paukštelių ir kūrė pasakojimus apie juos.

39 pav. Mokiniai su pačių rankomis pasigamintomis Skandinavijos šalių vėliavėlėmis

Lapkričio 14 d. Sangrūdės pagrindinės mokyklos pirmokai kartu su mokytoja Rasa V. dalyvavo bibliotekoje vykusiame renginyje – Šiaurės šalių literatūrinės savaitės „Skaitymai auštant“. Kompasso pagalba suradę Šiaurės kryptį, jaukioje žvakio šviesoje vaikai susidomėję klausė istorijų apie vikingsus, trolius Mumius ir kitas Šiaurės mitines būtybes. Apžiūrėję parodą ir susipažinę su žymiausiais Šiaurės šalių rašytojais, mokiniai piešė Skandinavijos šalių vėliavėles, kuriomis papuošė biblioteką.

Edukacijos

2024 m. edukacijų metu dalyviai užsiėmė įvairiomis kūrybinėmis veiklomis: piešė, karpė, lipdė iš plastilino, lankstė popierių origami technika, gamino šventinius atvirukus, sages, krepšelius. Taip pat rinko žolynėlius, margino kiaušinius ir dalyvavo kitose meninėse veiklose.

Menkupių bibliotekoje vyko Velykinių kiškučių ir kitų dekoracijų gamyba. Kūrybinėse dirbtuvėse dalyvavo tiek suaugusieji, tiek vaikai. Vyresnieji lankytojai iš anksto paruošė kiškučius iš medžio rąstų, o vaikai suteikė jiems gyvybės ir žaismingumo, nupiešdami veidukus. Pasipuošę zuikučiai vėliau buvo pastatyti bendruomenės parkelyje po bibliotekos langais.

40 pav. Šv. Velykų belaukiant

Brukų filiale vyko edukacija „Aš esu Tu“ - tapyba pirštais. Tai gydantis menas, padedantis išreikšti jausmus ir emocijas tada, kai nepakanka žodžių. Užsiėmimas iš karto patraukė vaikų dėmesį: jie susidomėję stebėjo, kaip iš tūbelės išspausti dažai maišosi tarpusavyje, tyrinėjo skirtingas tekstūras ir galiausiai, drąsiai piešė pirštais, nagais bei delnais. Šis kūrybinis procesas suteikė jiems daug džiaugsmingų akimirkų.

41 pav. Pasiruošimas Helovynui

Spalio 25 ir 29 dienomis Menkupių filiale vyko dvi edukacijos „Helovinas linksmai“, skirtos moliūgų dekoravimui. Užsiėmimų metu vaikai ir suaugusieji kūrybingai dekoravo moliūgus - sukūrė jiems įvaizdžius ir pritaikė atitinkamus veidukus. Dekoruoti moliūgai papuošė bendruomenės parkelį ir džiugino lankytojus.

Spalio 30 dieną Brukų biblioteka pakvietė vaikus ir jų tėvelius į smagią rudenišką kelionę „Rudenėlis mūsų kaime“. Edukacijos metu dalyviai keliavo po jaukiai išpuoštą bibliotekos kiemelio erdves ir sužinojo įvairių įdomybių apie rudens poną - moliūgą. Prisiminę Helovino tradicijas, vaikai kartu su suaugusiais skaptavo moliūgų žibintus. Linksmai šnekučiuodami ir juokaudami, jie sukūrė net septyniolika žibintų, kuriais buvo papuošta bibliotekos kiemo erdvė. Vaikai džiaugėsi tiek pačių kūrybinio proceso, tiek galutiniu rezultatu.

Vieną apniukusį gruodžio rytą Liubavo biblioteka prisipildė vaikiško čiaušškėjimo - čia susirinko Liubavo priešmokyklinės grupės vaikai. Jie nusprendė pradžiuginti vienišus senolius savo rankų darbo atvirukais akcijoje „Kad būtų širdyje šviesu“. Vaikai labai stengėsi: lipdė, karpė ir kūrė, o savo darbelius paliko saugoti elfei Smalsutei, kad jų neišnešiotų šaltas vėjas. Prieš Kalėdas šie

atvirukai pasiekė senelius ir suteikė jiems džiaugsmo. Smalsutė ir bibliotekininkė atsidėjo vaikams bei juos atlydėjusioms mokytojoms mažomis dovanėlėmis.

PRIEDAS Nr.2

VI. LĖŠŲ PRITRAUKIMAS IR PROJEKTŲ VYKDYMAS, SIEKIANČI PRAPLĖSTI PASLAUGŲ REPERTUARĄ IR TOBULINTI ESAMAS PASLAUGAS

12 lentelė. Projektinė veikla 2024 m.

Projekto pavadinimas. Tikslai ir uždaviniai Projekto rengėjai	Vykdymo/ dalyvavimo laikotarpis	Dalyviai ir partneriai	Rezultatai*	Kas finansuoja	Pritrauktos lėšos (be SVB indėlio) EUR
1	2	3	4	5	6
Bibliotekos rengti ir vykdyti projektai					
„Etnokultūros potyriai“ Projekto vadovas Loreta Minsevičienė Tikslas: ugdyti tautinį tapatumą ir etnokultūrinį raštingumą, pažinti ir vertinti savo tautos ir šalies tradicinę kultūrą.	2024 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka	Buvo surengtos 3 edukacijos, kurių tikslas buvo pažinti tautinį tapatumą, šalies tradicinę kultūrą.	Kalvarijos savivaldybės administracija	520,00
„Kūryba įkvėpta knygų magijos“ Projekto vadovas Loreta Minsevičienė Tikslas: ugdyti mokinių kūrybinį požiūrį, įtraukiant juos į	2024 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, 1-4 klasių moksleiviai	Vykdoma ekskursija ir edukacija vaikams, paskatinamas domėjimasis biblioteka, kaip kultūros vieta, plečiamas supratimas apie kultūros reiškinius, skatinamas domėjimasis kultūra ir menu.	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Paslaugos kaina vienam mokiniui 5.00 eur.

edukacines veiklas, siekiant supažindinti su bibliotekos teikiamomis paslaugomis ir veiklomis					
<p>„Pažink save ir savo aplinką“</p> <p>Projekto vadovas Jurgita Briunienė</p> <p>Tikslas: ugdyti jaunimo pilietiškumą, skatinti pilietines iniciatyvas ir stiprinti socialinius įgūdžius per įtraukią ir praktinę veiklą.</p>	2024 m.	Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos atvira jaunimo erdvė „Vietukė“	Vyko mokymai „FenoMEMAS. Taip pat paskaita bei projekto uždarymo renginys, kurių tikslas skatinti jaunuolius suprasti savanorystės svarbą. Organizuota išvyka į Lazdijų laisvės kovų muziejų.	Kalvarijos savivaldybės administracija	1350,00
<p>„(Ne)pasiklydę parodų labirintuose“</p> <p>Projekto vadovas Loreta Minsevičienė</p> <p>Tikslas: suteikti vietos gyventojams galimybes tenkinti profesionaliojo meno poreikius, ugdant išprususį profesionalaus meno vartotoją.</p>	2024 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, režisierius Vytautas V. Landsbergis, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Vilniaus Dailės akademijos Grafikos katedros vedėja Marija Marcelionytė Paliukė, Meno galerija „AP Idėjos“, Kalvarijos savivaldybės administracija,	Surengtos 5 dailės, fotomeno, grafikos parodos, 2 paskaitos, 2 Meno degustacijos, pristatytas dokumentinis filmas, organizuotos kūrybinės edukacinės dirbtuvės, surengti 3 profesionalios muzikos pasirodymai.	Lietuvos kultūros taryba, Kalvarijos savivaldybės administracija	9800,00

		dailininkas, gatvės menininkas Tadas Šimkus			
„Emocinės šypsenos – kelias į vidinę sveikatą“ Projekto vadovas Jurgita Briunienė Tikslas: stiprinti paauglių psichologinį atsparumą ir didinti savivertę.	2024 m.	Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos atvira jaunimo erdvė „Vietukė“	Vyko dviejų dienų mokymai iš „Repo sesijos“	Kalvarijos savivaldybės administracija	1900,00
„(Ne)pasiklydę parodų labirintuose II“ Projekto vadovas Loreta Minsevičienė Tikslas: suteikti vietas gyventojams galimybes tenkinti profesionaliojo meno poreikius, ugdant išprususį profesionalaus meno vartotoją.	Parengtas 2024 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, Kalvarijos savivaldybės administracija, Kalvarijos meno ir sporto mokykla, Bendrija „Eglinės Jotvingiai“, Asociacija „Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetas“	Parengti 7 dailės, fotomeno, komikso meno parodas, 3 meno degustacijas, 2 meninio spaudinio edukacijas, 3 džiazo, 2 akustinės gitaros pasirodymus – koncertus. Užmegzti bendradarbiavimo ryšius su profesionaliais Lietuvos ir Lenkijos menininkais, atlikėjais, kūrėjais	Lietuvos kultūros taryba, Kalvarijos savivaldybės administracija	6000,00 Lietuvos kultūros taryba ir 30% Kalvarijos savivaldybės administracija
Projektai, kuriuose biblioteka dalyvavo partnerio teisėmis					
„Sveikiau gyventi niekada nevēlu“ Projekto vadovas Sidona Packedienė	2024 m.	Projektą įgyvendino asociacija Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetas, partneris Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka	Organizuotas susitikimas su dietiste Vaida Kurpiene ir seminaras su žolininku Mariumi Lasinsku, bei išvyka į poilsio ir pramogų kompleksą „Harmony Park“	Kalvarijos savivaldybės administracija	1858,00

Tikslas: formuoti savivaldybės gyventojų sveiką gyvenseną, fizinį aktyvumą ir treniruotumą.					
„Dviejų kartų pažinimo keliu“ Projekto vadovas Sidona Packedvičienė Tikslas: Bendraujant ir bendradarbiaujant per kūrybą, fizinį aktyvumą, stiprinti ryšį tarp senjorų ir jaunosios kartos.	2024 m.	Projektą įgyvendino asociacija Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetas, partneris Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka	Organizuota senjorų ir vaikų žygis ir mankšta Kalvarijos mieste. Surengtos 2 bendros meninių veiklų edukacijos.	Kalvarijos savivaldybės administracija	959,65
„Bendrystėje kartu“ Projekto vadovas Nijolė Skroblienė Tikslas: Mažinti socialinę atskirtį, stiprinti tarpusavio ryšius, skatinti sėkmingą dviejų kartų bendrabūvį ir bendravimą per įvairias veiklas	2024 m.	Projektą įgyvendino asociacija Kalvarijos Trečiojo amžiaus universitetas, partneris Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos atvira jaunimo erdvė „Vietukė“	Vyko susitikimas – psichologinės išvalgos su psichologu psichiatru Timu Petraičiu, kurio metu buvo apžvelgiamas laimingesnis santykis su pasauliu, darbais, aplinka	Kalvarijos savivaldybės administracija	270,00

<p>„Viešųjų turizmo paslaugų efektyvinimas Marijampolės regione“</p> <p>Projektas įgyvendinamas pagal regioninės pažangos priemonę 01-004-07-02-01 (RE) „Pagerinti viešųjų paslaugų prieinamumą, darbo vietų pasiekiamumą ir tam reikalingų išteklių naudojimo efektyvumą“.</p>	<p>2024-2027 m.</p>	<p>Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka / informacijos centras; Partneriai: VšĮ Kazlų Rūdos turizmo ir verslo informacijos centras, VšĮ Vilkaviškio turizmo ir verslo informacijos centras, VšĮ Marijampolės turizmo ir verslo informacijos centras „SMART Marijampolė“.</p>	<p>Vyks medžiagos naujiems maršrutams „Gamtinis maršrutas Kalvarijos krašte“ ir „Istorinis maršrutas Kalvarijos krašte“ rinkimas ir sisteminimas. Pagal minėtus maršrutus, Suvalkijos regiono mastu, bus išleisti du žemėlapiai, pastatyti informaciniai ženklai prie lankomų objektų, įrengti infoterminalai bei sukurta Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro internetinė svetainė.</p>	<p>Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Kalvarijos savivaldybės administracijos lėšos.</p>	<p>Bendra planuojama projekto vertė 596 000,00 Eur: iš jų: ES lėšos sudarytų 506 600,00 Eur arba 85 proc., projekto vykdytojų lėšos sudarytų 89 400,00 Eur arba 15 proc. Kalvarijos sav VB veiklų įgyvendinimui skiriama apie 94 000,00 Eur.</p>
<p>„Knyginėtojai“</p>	<p>2024 m.</p>	<p>Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka. Partnerio teisėmis - Kalvarijos SVB</p>	<p>Kalvarijos SVB vedė užsiėmimus šeimoms Marijampolės Vytauto Didžiojo parke baigiamojo renginio metu.</p>	<p>Lietuvos kultūros taryba</p>	<p>.</p>
<p>„Profesinių kompetencijų stiprinimas kūrybiškai taikant biblioterapiją“</p>	<p>2024 m.</p>	<p>Birštono viešoji biblioteka</p>	<p>Bibliotekos darbuotojai dalyvavo biblioterapijos konferencijoje „Biblioterapija. Knyga gali prakalbinti ir gydyti“ ir organizuoti mokymuose.</p>	<p>Lietuvos kultūros taryba</p>	<p>.</p>

PRIEDAS Nr.3

**KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
KALVARIJOS KRAŠTO MUZIEJAUS/ INFORMACIJOS CENTRO
2024 metų VEIKLOS ATASKAITA**

1. BENDROJI DALIS

Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras savo veiklą vykdo nuo 2019 m. Pagrindinės veiklos kryptys:

1. Informacijos sklaidos bei jos prieinamumo atvykstantiems turistams užtikrinimas.
2. Bendradarbiavimas su potencialiais turizmo sektoriaus dalyviais, kuriant naujus turizmo produktus, leidinius, renginius.
3. Rinkti, saugoti ir sisteminti Kalvarijos krašto kraštotylinę bei istorinę medžiagą, organizuoti parodas bei jų pristatymus, didinti turimos informacijos prieinamumą vartotojams.
4. Bendradarbiauti su muziejais ir TIC bei panašias veiklas vykdančiomis įstaigomis, siekiant pagerinti tiekiamų paslaugų kokybę.

2024 m. Kalvarijos krašto muziejus tapo Lietuvos savivaldybių muziejų bendrijos nariu. Kalvarijos informacijos centras – Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijos (L.T.I.C.A) narys nuo 2022 m.

Ataskaitiniais metais Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras dalyvavo Vilniuje turizmo parodoje „Adventur 2024“ bei Knygų mugėje „Pasauliu netikiu, o pasaka tikiu“, kur pristatė savo veiklą bei krašto lankytinus objektus, verslus, jų teikiamas paslaugas. Taip pat, turima turizmo sektoriaus informacija dalinosi Liubavo krašto šventėje „Sugrįžkime į tėviškę“ (2024-07-14) ir Kalvarijos krašto šventėje „Šypsaisi savo kraštui“ (2024-09-06).

2024 m. buvo tęsiamas dalyvavimas projekte „Surink Lietuvą“ – Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras platino Kalvarijos savivaldybės magnetukus. Taip pat, buvo pagaminti nauji suvenyrai, reprezentuojantys Kalvarijos kraštą.

Ataskaitiniais metais surengtos trys ekspedicijos: „Jotvingių keliais“, skirtas Paveldo dienai paminėti; „Naujienėlės, Menkupių piliakalniai ir Vyžupio šaltinis“, „Sangrūdės krašto lankytinos vietos“.

Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras dalyvavo rengiant Funkcinių zonų strategiją bei Sūduvos regiono Turizmo informacijos centrų bendro projekto „Viešųjų turizmo paslaugų efektyvinimas Marijampolės regione“ paraiškos paruošiamuosiuose darbuose.

Užmezgus bendradarbiavimo ryšius su kelionių žurnalo „Kelionės ir pramogos“ redakcija ir kūrybine grupe, buvo rengiamas informacinis straipsnis žurnalo numeriui apie Kalvarijos krašto lankytinas vietas ir teikiamas pramogų paslaugas turistams. Parengtas informacinis straipsnis „Kalvarija kviečia atrasti, pažinti ir pamilti“ - jis paskelbtas žurnale „Moters savaitgalis“ 2024 m. gegužės 3-9 d. Nr. 18 (1317) (straipsnio autorė Asta Jankeliūnienė). Google žemėlapyje sužymėta ir atnaujinta informacija apie Kalvarijos krašto lankytinus objektus, taip padedant keliautojams kuo lengviau juos surasti ir aplankyti. Dalyvauta Lrytas portale publikuoto straipsnio „Pasigrožėkime rudenįančia Lietuva: istorija alsuojantys dvarai ir piliakalniai, pažintiniai takai, pramogų parkai“

parengime (2024-08-26) <https://www.lrytas.lt/gamta/keliones/2024/08/26/news/pasigrozekime-rudenejancia-lietuva-istorija-alsuojantys-dvarai-ir-piliakalniai-pazintiniai-takai-pramogu-parkai-33853904>

Bendradarbiavimas vyko tarp panašia veikla užsiimančių įstaigų bei organizacijų. Buvo organizuotos ekskursijos po Kalvarijos kraštą, aplankyti kiti Lietuvos regionai, surengtos išvykos į Kauno valstybinio muzikinio teatro ir Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro bei Marijampolės dramos teatro spektaklius. Šiose veiklose dalyvavo Kalvarijos trečiojo amžiaus universiteto studentai. Kalvarijos savivaldybės švietimo įstaigos ir jų ugdytiniai aktyviai dalyvavo muziejaus organizuotose edukacijose, informaciniuose renginiuose.

2024 m. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre mokomąją profesinę praktiką atliko VŠĮ Socialinių mokslų kolegijos studentė Samanta Samsanavičienė. Ji surinko medžiagą apie Kalvarijos senosiose kapinėse palaidotas iškilias krašto asmenybes.

Ataskaitiniais metais darbuotojų kaitos nebuvo. Nuo 2023 m. sausio 16 dienos muziejnininko pareigose dirba Asta Jankeliūnienė. Nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. Informacijos specialistės pareigose dirba Reda Griškaitienė. Abi darbuotojos 2024 m. dalyvavo įvairiuose profesiniuose mokymuose, kėlė kvalifikaciją (žr. priedai Nr. 1 ir Nr. 2).

Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras dalyvavo informacinėje nacionalinių Latvijos oro linijų „airBaltic“ paskelbtoje akcijoje „Pagerbkime Baltijos šalių istoriją kartu!“, kurioje kvietė balsuoti už Kalvariją, kaip miestą, kurio vardu būtų pavadintas vienas iš minėtų oro linijų lėktuvų.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Nacionalinė turizmo skatinimo agentūra „Keliauk Lietuvoje“, skatino užsienyje gyvenančiuosius žmones skleisti žinią apie Lietuvą bei kvietė juos čia atvykti. Šiam tikslui įgyvendinti buvo inicijuotas žaidimas socialiniuose tinkluose #LithuaniaCoCreate. Asmenys, turintys lietuviškų šaknų ir šiuo metu gyvenantys užsienyje ar kitų valstybių piliečiai, buvo raginami žaisti #LithuaniaCoCreate. Treikėjo kelti nuotraukas su Lietuvos vaizdas į socialinius tinklus, kviesti sekėjus atvykti į Lietuvą ir laimėti prizų. Į šios akcijos vyksmą įsijungė ir Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras šia tema savo socialiniame tinkle skelbdamas įrašus.

Kalvarijos krašto muziejaus/informacijos centro darbuotojos buvo pakviestos Verslo pusryčių į atsinaujinusių Kalvarijos gimnaziją. Su savivaldos ir Užimtumo tarnybos atstovais diskutavo apie užimtumo lygį Kalvarijos savivaldybėje ir visame Marijampolės regione, buvo svarstyti situacijos gerinimo būdai.

2024 m. gruodžio 31 dieną Kalvarijos krašto muziejuje (*apskaitoje*) yra 327 (trys šimtai dvidešimt septyni eksponatai), kurių vertė 12324,00 (Dvylika tūkstančių trys šimtai dvidešimt keturi Eur.).

2. BENDRUOMENĖS APTARNAVIMAS

2.1. Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro lankytojai

(apskaitomi eina visi: muziejaus lankytojai, edukacijų, mokymų bei renginių lankytojai)

Data	Lankytojai viso:	Pagal amžiaus grupes		Pagal gyvenamąją vietą		
		Suaugę	Vaikai iki 14 m	Kalvarijos krašto gyventojai	Kitų Lietuvos vietovių gyventojai	Užsienio šalių gyventojai
2022 m.	2566	2151	415	1857	699	10
2023 m.	4433	4076	357	3041	1283	109
2024 m.	4678	4071	607	3152	1394	132

2024 m. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre apsilankė 245 lankytojais daugiau nei praėjusiais metais (2023 m.- 4433 lankytojai). Lankytojai iš Kalvarijos krašto padidėjo 111 (2023 m.-3041); iš lankytojai kitų Lietuvos miestų – 111 (2023 m. – 1283); lankytojai iš užsienio šalių – 23 (2023 m. – 109). Didžioji lankytojų dalis – Kalvarijos krašto gyventojai ir svečiai iš kitų Lietuvos vietovių.

Ataskaitiniais metais užsiėmimai (renginiai+mokymai+edukacijos) 2024 m. padidėjo 18, t. y. 2024 m. –101, o 2023 m. – 83. Juose aktyviausia lankėsi suaugę vietos gyventojai.

Užsiėmimų lankytojų skaičius (renginiai+mokymai+edukacijos) ataskaitiniais metais sumažėjo 457, (2024 m. – 2375; 2023 m. – 2832).

Tačiau turistų, aplankusių Kalvarijos krašto muziejų/Informacijos centrą padidėjo 702, t.y. 2024 m. – 2303 (2023 m. – 1601). Aktyviausi muziejaus lankytojai yra Kalvarijos krašto gyventojai 2024 m. – 1184 (2023 m.- 825); atvykę iš kitų Lietuvos vietovių 2024 m. – 987 (2023 m.- 667), svečiai iš užsienio 2024 m. – 132 (2023 m.- 109).

Muziejuje lankėsi garbūs svečiai: LT Respublikos Prezidentūros kanceliarijos kanclerė Agila Barzdienė ir jos komanda; Žydų istorijos tyrinėtojai Ralfas Selindžeris (Izraelis) ir Maiklas Leizerovičius (Varšuva); istorikė, humanitarinių mokslų daktarė Vilma Bukaitė; LT Seimo narys Emanuelis Zingeris; teisininkė, advokatė, Lietuvos advokatūros savivaldos veikėja, žiniasklaidos teisės specialistė Liudvika Meškauskaitė ir kt.

2024 m. Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras sulaukė turistų iš Lenkijos, Japonijos, Izraelio, Italijos, Vokietijos, Anglijos, Airijos, Šveicarijos, Latvijos, Olandijos, Čekijos, ir kt.

Muziejaus 2022 - 2024 m. renginių skaičius*

Renginių iš viso			iš to skaičiaus								
			Žodiniai			Kompleksiniai			Vaizdiniai		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
a) Bendri renginių rodikliai											
32	83	31	25	45	4	3	28	11	4	10	16
b) Vaikų iki 13 m. rodikliai											
6	13	2	6	6	0	0	7	2	0	0	0

*Renginių skaičius be mokymų ir edukacijų

Muziejaus paslaugų vartotojams 2022-2024 m. renginių lankytojų skaičius

Renginių lankytojų skaičius			Renginių lankytojų pokytis 2023/2024 (proc.)
2022	2023	2024	
a) Bendri renginių lankytojų rodikliai			
980	2832	950	
b) Vaikų iki 13 m. rodikliai			
174	332	40	

*Renginių skaičius be mokymų ir edukacijų

Muziejaus paslaugų vartotojams organizuotų 2022-2024 m. parodų lankytojų skaičius*

Parodų lankytojų skaičius		
2022	2023	2024
a) Bendri parodų lankytojų rodikliai		
4	10	12
b) Vaikų iki 13 m. rodikliai		
0	0	0

2022 - 2024 m. muziejaus paslaugų vartotojams organizuoti mokymai ir edukacijos*

	Vartotojams organizuoti mokymai ir edukacijos					
	Mokymų skaičius	Iš jų: Medijų ir informacinio raštingumo	Mokymų dalyvių skaičius	Iš jų: Medijų ir informacinio raštingumo	Edukacijų skaičius	Edukacijos dalyvių skaičius
a) Bendri vartotojų mokymai ir edukacijos rodikliai						
2022	0	0	0	0	7	196
2023	0	0	0	0	8	147
2024	54	0	1197	0	16	228
b) Vaikų iki 13 m. rodikliai						
2022	0	0	0	0	2	42
2023	0	0	0	0	1	14
2024	21	0	225	0	8	141

* Tiek mokymai, tiek edukacijos nesumuojamos su kitais bibliotekoje organizuotais renginiais.

2024 m. renginių skaičius sumažėjo, nes buvo pakeista renginių skaičiavimo metodika. Jeigu 2022 m.- 2023 m. į renginių skaičių patekdavo mokymai ir edukacijos, tai nuo 2024 m. jie yra išskirti ir apskaitomi atskirai. Ta pati situacija ir su renginių bei mokymų lankytojais. Todėl išsamesnės analizės atlikti nepavyko.

2024 m. buvo tęsiamas 2023 m. pradėtas organizuoti renginių ciklas „Kelionių mozaika“, kurio metu buvo kviečiami keliautojai pasidalinti savo kelionių įspūdžiais ir pristatyti lankytas šalis. Pranešimus skaitė Asta Jankeliūnienė, Algirdas Liutkevičius, Laimutė Rėkienė, Darius Vasiliauskas, Nijolė ir Algimantas Babeckai.

Parengtos parodos: „Kalvarijos garbės piliečiai“; „Sidabro vainikėlis“ (Lietuvos moksleivių liaudies dailės konkurso vietinis turas); Linos Gureckienės margintų margučių paroda, Vytauto Kalinausko tapybos darbų paroda „Kalvarija“; Redos Griškaitienės rištų šiaudinių sodų paroda; Tautodailininko Antano Lastausko drožtų lazdu paroda; Tautodailininko Arvydo Matulevičiaus medžio drožinių paroda.

Parengtos dokumentų parodos: „Kalvarijos garbės pilietis: Edmundas Venslova“; „Išgelbėjęs vieną gyvybę, išgelbėjai visą pasaulį: Kupraičių šeimos istorija“; „Kalvarijos meno kolektyvai šimtmetiniame Dainų švenčių sukuryje“ ir kt.

2024 m. vyko kino vakarai. Buvo rodomi senosios restauruotos klasikos filmai „Riešutų duona“; „Mano mažytė žmona“; „Marš, marš tra-ta-ta“ ir kt. Į filmo „Riešutų duona“ peržiūrą atvyko ir susitiko su žiūrovais režisierius Raimundas Banionis.

Gausaus dalyvių būrio sulaukė „Kaziuko mugė“ ir „Imbierinis vakaras“ – Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre jie jau tapo tradiciniais renginiais.

Taip pat, buvo organizuotos popietės: „Pasaulio tautų teisuoliai“; „Kalvarijos krašto muziejaus audiogido pristatymas“; „Kalbų diena“; „Ieškojimai ir atradimai“; „Muziejaus istorija“.

Susitikime su istoriku Benjaminu Mašalaičiu buvo susipažinta su jo išleistomis kraštotyrinėmis knygomis, kuriose gausu faktų apie Kalvarijos kraštą.

Algimanto Babecko knygos „Laiko žingsniai Akmenynų krašte“ pristatymas sulaukė didžiulio Kalvarijos krašto gyventojų susidomėjimo. Naujame leidinyje gvildinama čia gyvenusių ir dar tebegyvenančių žmonių likimai krašto ir valstybės istoriniuose vingiuose. Medžiaga kruopščiai surinkta, susisteminta ir suguldyti į knygos puslapius.

2024 m. vyko įvairūs užsiėmimai, priskiriami mokymams.

Paskaitą „Diplomatai Lozoraičiai: nuo laisvės iki vilties ir atgal“, skaitė dr. Vilma Bukaitė, o paskaitą „Jonas Žemaitis – Vytautas: prisiminti, neužmiršti“, skaitė Lietuvos partizanų vado produkterėčia Kotryna Buono. Paskaitas „P. Klimas Vasario 16-osios akto signataras“: „Kalvarijos kraštas Sūduvos regione“ bei „Knygnešių takais Kalvarijoje“ (auditorija – jaunimas), skaitė Asta Jankeliūnienė.

Kalvarijos gimnazijoje vyko „Karjeros diena Kalvarijoje“. Muziejininko profesiją ir Kalvarijos krašto muziejų pristatė muziejininkė Asta Jankeliūnienė. Ji vedė 4 netradicines pamokas gimnazijoje, kurioje dalyvavo 97 moksleiviai. O gruodžio 12 dieną, Tarptautinio bendradarbiavimo mokymuose „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“ ji skaitė pranešimą „Kulinarinio turizmo dirbtuvių pristatymas. Turizmo sektoriaus Kalvarijos savivaldybėje apžvalga“.

2024 m. vykusias edukacijas „Laiškas iš Kalvarijos“, „Šiaudu dekoruotas atvirukas“, „Šiaudinių sodų rišimas“ vedė Reda Griškaitienė, o edukacinius užsiėmimus „Muziejus ir muziejininko profesija“ – Asta Jankeliūnienė, „Marga margutis“ – Lina Gureckienė.

Renginių išsami apžvalga (Priedas Nr.1).

RENGINIŲ ANALIZĖ PAGAL ATSKIRAS RŪŠIS

2.4.1. Edukaciniai užsiėmimai

Data	Edukacinių užsiėmimų sk.	Iš jų vaikams	Edukacinių užsiėmimų lankytojai viso:	Pagal amžiaus grupes		Pagal gyvenamą vietą		
				Vaikai iki 14 m	Suaugę	Kalvarijos krašto	Kitų Lietuvos miestų	Užsienio šalių
2022 m.	7	2	196	42	154	171	25	0
2023 m.	8	1	147	14	133	67	80	0
2024 m.	16	8	228	141	87	189	39	0

*prie suaugusiųjų dedamos edukacijos, vykdytos su jaunimu

Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre vyko 16 edukacinių užsiėmimų. Visų vykusių edukacijų trukmė – 24 val.

2024 m. buvo vykdomos šios edukacinės programos:

- „Laiškai iš Kalvarijos“;
- „Muziejus ir muziejininko profesija“;
- „Šiaudu dekoruotas atvirukas“
- „Šiaudinių sodų rišimas“;
- „Pasigamink šiaudinį žaisliuką“.

2.4.2. Ekskursijos (viena iš sudedamųjų mokymų apskaitoje)

Data	Ekskursijų skaičius	Dalyvių skaičius	Pagal amžiaus grupes		Pagal gyvenamą vietą		
			Vaikai iki 14 m	Suaugę	Kalvarijos krašto	Kitų Lietuvos miestų	Užsienio šalių
2022 m.	13	440	70	370	272	168	0
2023 m.	32	715	91	624	304	405	6
2024 m.	25	435	27	408	174	261	0

2024 m. pravesta 25 ekskursijos: Kalvarijos mieste – 8; muziejuje – 14; po Kalvarijos kraštą – 3. Išsamiau susipažinti su krašto istorija ekskursijose dalyvavo turistai iš Klaipėdos, Rietavo, Pasvalio, Alytaus, Kauno, Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Druskininkų ir kitų Lietuvos miestų.

Naujai Kalvarijos kraštą pažinti panoro ne tik svečiai, bet ir vietos gyventojai, ypač moksleiviai iš Kalvarijos gimnazijos, Jungėnų ir Sangrūdų pagrindinių mokyklų. Jie dalyvavo ekskursijose po Kalvarijos miestą ir Liubavo kraštą, susipažino su muziejuje esančiomis istorinėmis ekspozicijomis

Džiugu, kad muziejus tampa ta vieta, kur savo grupių susitikimus pradeda buvę Kalvarijos vidurinės mokyklos buvę gimnazistai bei Kalvarijoje veikusio Maisto pramonės technikumui buvę studentai. Jie dalyvauja ekskursijose Kalvarijos mieste, dalinasi savo prisiminimais apie jį tokį, koks buvo prieš kelis dešimtmečius ir išlikęs jų atmintyje.

3. VIEŠINIMAS

Visa Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro veikla viešinama socialiniuose tinkluose Facebook paskyroje: <https://www.facebook.com/kalvarijoskrastomuziejus> ir Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos svetainėje <http://www.kalvarijosvb.lt>.

Per 2024 m. Kalvarijos krašto muziejaus/Informacinio centro facebook paskyroje sekėjų skaičius išaugo nuo 1646 iki 1753 (107 nauji sekėjai). Facebook peržiūrų – 109439. Facebook paskyroje paskelbti 367 įrašai.

Google žemėlapyje sužymėta ir atnaujinta informacija apie Kalvarijos krašto lankytinus objektus.

Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro veiklos bei Kalvarijos krašto lankytinų vietų pristatymas vyko turizmo parodose Vilniuje „Adventur 2024“ ir Knygų mugėje Vilniuje „Pasauliu netikiu, o pasaka tikiu“. Taip pat, šia informacija buvo dalinamasi Liubavo krašto šventėje „Sugrižkime į tėviškę“ (2024-07-14) ir Kalvarijos krašto šventėje „Šypsausi savo kraštui“ (2024-09-06).

Užmezgus bendradarbiavimo ryšius su kelionių žurnalo „Kelionės ir pramogos“ redakcija ir kūrybine grupe, buvo rengiamas informacinis straipsnis žurnalo numeriui apie Kalvarijos krašto lankytinas vietas ir teikiamas pramogų paslaugas turistams.

Žurnale „Moters savaitgalis“ 2024 m. gegužės 3-9 d. Nr. 18 (1317) parengtas ir paskelbtas informacinis straipsnis „Kalvarija kviečia atrasti, pažinti ir pamilti“. Straipsnio autorė Asta Jankeliūnienė.

Dalyvauta Lrytas portale publikuoto straipsnio „Pasigrožėkime rudenėjančia Lietuva: istorija alsuojantys dvarai ir piliakalniai, pažintiniai takai, pramogų parkai“ parengime (2024-08-26) <https://www.lrytas.lt/gamta/keliones/2024/08/26/news/pasigrozekime-rudenejancia-lietuva-istorija-alsuojantys-dvarai-ir-piliakalniai-pazintiniai-takai-pramogu-parkai-33853904>

Ataskaitiniais metais rengiama informacinė medžiaga apie Kalvarijos krašto lankytinus objektus ir teikiamas paslaugas buvo talpinama „Surink Lietuvą teminiuose žemėlapiuose: „Kalėdinių eglių įžiebimo šventės Lietuvoje“; „Gyvūnų parkai ir ūkiai“; „Miesto šventės“; „Geriausi paplūdimiai“; „Maudynių vietos“; „Šiaudinių sodų vėrimo edukacijos“ ir kt.

Informacija apie Kalvarijos krašto lankytinus objektus skelbta turistams skirtame tinklapyje <https://istorijoslobynas.lt/>.

PERSONALAS

Informacijos specialistė Reda Griškaitienė dirba nuo 2023 m. rugsėjo 1 d.

Išsilavinimas: Aukštesnysis.

Turi Teisėto darbo su vaikais kodo (QR kodo) pažymą.

Dalyvavo kvalifikacijos kėlimo kursuose (žr. Priedas Nr. 2).

Muziejininkė Asta Jankeliūnienė dirba nuo 2023 m. sausio 16 d.

Išsilavinimas: Aukštesnysis.

Gidų ir kelionių vadovų kvalifikacija (2020 m.).

Klaipėdos valstybinėje kolegijoje įgyta Neformalaus ugdymo edukatoriaus kvalifikacija (2023 m.).

Turi Teisėto darbo su vaikais kodo (QR kodo) pažymą.

Dalyvavo kvalifikacijos kėlimo kursuose (žr. Priedas Nr. 1).

Muziejininkė Astos Jankeliūnienės visuomeninė ir kt. veikla:

Suvalkijos (Sūduvos) etninės globos tarybos narė;

Kalvarijos savivaldybės etninės kultūros koordinavimo grupės narė;

Kalvarijos Trečiojo amžiaus universiteto Kultūros, istorijos ir turizmo fakulteto kuratorė;

Kalvarijos savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programų atitikties vertinimo komisijos narė;

2024 m. Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados pirmojo etapo Kalvarijos savivaldybės organizavimo ir vertinimo komisijos narė;

Kalvarijos savivaldybės 2025-2035 m. Strateginio plėtros plano rengimo Kultūros, švietimo, sporto ir jaunimo darbo grupės narė;

Gidė/kelionių vadovė Kalvarijos krašte;

VŠĮ Socialinių mokslų kolegijos studentės Samantos Samsanavičienės praktikos vadovė.

4. IŠVADOS

Pasiekimai.

2024 m. Kalvarijos krašto muziejaus/Informacinio centro veikla buvo sėkminga – padidėjęs užsiliūnimų (renginių+mokymų+edukacijų) ir išaugęs lankytojų skaičius rodo, kad įstaiga patraukli vartotojams. Džiugina vaikų ir jaunimo įsitraukimas į edukacines veiklas, noras susipažinti su muziejaus paskirtimi, gilintis į krašto istoriją. Smagu, kad lankytojų tarpe dūžta stereotipai, jog muziejus – nuobodis kultūrinė įstaiga. Didėjantis turistų srautas į Kalvarijos kraštą rodo, kad pateikiama informacija pasiekia keliautojus ir juos sudomina, skatina čia atvykti, pasižvalgyti, apsistoti ir dar kartą sugrįžti.

2024 m. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre pradėta teikti nauja paslauga – muziejaus audiogidas (lietuvių, lenkų, anglų kalbomis). Tai – galimybė savarankiškai susipažinti su muziejuje esančiais eksponatais, išsamiau pažinti Kalvarijos krašto istoriją, savo žinias patikrinti viktorinoje ne tik lietuviams, bet ir svečiams iš užsienio.

Perspektyva (arba ateinančių metų veiklos kryptys).

2025 m. planuojama didesnę dėmesį skirti muziejaus fondų tvarkymui (peržiūrėti, inventorinti ir pagal galimybes, skaitmeninti eksponatus), aktyviai įsijungti į Lietuvos savivaldybių muziejų bendrijos veiklą.

2025 m. bus pradedamas įgyvendinti bendras Suvalkijos regiono projektas „Viešųjų turizmo paslaugų efektyvinimas Marijampolės regione“. Vyks medžiagos naujiems maršrutams „Gamtinis maršrutas Kalvarijos krašte“ ir „Istorinis maršrutas Kalvarijos krašte“ rinkimas ir sisteminimas. Pagal minėtus maršrutus, tik jau Suvalkijos regiono mastu, bus išleisti du žemėlapiai, pastatyti informaciniai ženklai prie lankomų objektų, įrengti infoterminalai bei sukurta Kalvarijos krašto muziejaus/Informacijos centro internetinė svetainė. Projekto įgyvendinimas vyks 3 metus, jis suaktyvins lankytojų srautus, turizmo ir istorijos informaciją padarys patrauklesnę ir lengviau surandamą vartotojams.

2025 m. ir toliau bus siekiama skatinti atvykstantį turizmą Kalvarijos savivaldybėje naudojant tokias informacijos sklaidos priemones kaip: lankstinukai, informacijos viešinimas Kalvarijos savivaldybės bei Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos interneto svetainėse bei socialiniuose tinkluose. Bus siekiama skatinti Lietuvos ir užsienio gyventojus keliauti po Kalvarijos kraštą, atrasti jo unikalią istoriją, kultūros paveldą, susipažinti su įvairiais lankytinai objektais. Šiam tikslui pasiekti informaciją ketinama talpinti info@istorijoslobynas.lt. Taip pat, ketinama dalyvauti „ADVENTUR 2025“ turizmo parodoje, „Knygų mugėje“, kituose su turizmu susijusiuose renginiuose ir mokymuose, bendradarbiauti su LTIC nariais bei įsijungti į Lietuvos savivaldybių muziejų bendrijos veiklą. Nuolat atnaujinti turizmo duomenų bazę, kurti ir leisti informacinius leidinius, organizuoti įvairius renginius.

Ataskaitą parengė
Muziejininkė Asta Jankeliūnienė
Informacijos specialistė Reda Griškaitienė
2025-01-25